

1 TUI

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
20 21 22

CHAPTER 1

Sa yaco me sa qase mai o Tevita na tui, ka sa levu mai na nona veiyabaki ka sa dau sega ni tarai koya na katakata ni tutuvi.

2 Era sa tukuna mai na dauveiqravi, "Me kau mai vei kemuni e dua na goneyalewa, me mai tiko vata kei kemuni, me dauvakaraici kemuni ka me dau davo e lomaseremuni moni katakata kina."

3 E ra sa vakasaqaqara e Isireli taucoko, me ra kunea e dua na goneyalewa matavinaka. Sa qai kune o Avisake e dua na gone yalewa ni Sunemi. E ra sa kauti koya vua na tui.

4 Sa matavinaka sara o Avisake, ka sa dau vakaraica na tui, ka sa dau qaravi koya talega: sa sega ga ni curumi koya, na tui.

5 Sa tekivu me vakalevulevui koya o Atonaija na luvei Akici ka tukuna, "Au sa tui mada oi au:" sa vakarautaki e so na nona qiqi vakaturaga kei na so na dauvodo ose, kei na limasagavulu na tamata me ra dau cici tiko e liu vua na qiqi vakaturaga.

6 (Sa sega mada ni vunauci koya e liu o tamana ena dua na siga me tukuna vua, "Na cava o sa cakava kina na ka oqo?" Sa tamata rairai vinaka talega. Sa taravi Apisalome o koya.)

7 E ratou sa bose vata o Atonaija kei Joape kei Epiaca na bete, sa vakabauti o Atonaija mai vei rau na rua oqo, ka rau sa vuksi koya, ka muri koya sara.

8 O Setoki na bete, o Penaia na luvei Jotiata, o Nacani na parofita, o Semai kei Rei kei ira na tamata qaqa kece i Tevita, era sa sega ni via muri Atonaija.

9 Sa vakacobora e so na sipi o Atonaija, eso na bulumakau kei na so na manumanu uro ena datu mai Soeleci voleka e Enirokeli, sa kacivi ira kece na tuakana, na tacina o Atonaija, kei ira kecega e Juta sa nona na tui.

10 Sa sega ga ni kacivi Nacani na parofita, kei Penaia, kei ira na tamata qaqa, kei Solomoni na tacina.

11 Sa vosa vei Vaciseva na tinai Solomoni o Nacani ka tukuna, "O sa sega beka ni rogoca ni sa tui o Atonaija na luvei Akici, sa sega ni kila o Tevita na ka oqo?

12 "Lako mai, me'u tukuna vei iko na ka mo cakava, mo bula kina kei Solomoni na luvemu.

13 "Lako, ka tukuna vua na tui, 'O a sega beka ni yalayala vua na nomuni vada ena nomuni tukuna, "Ena taravi au vakaidina o Solomoni na luvemu me tui, ka tiko ena noqu i tikotiko vakaturaga"? Ia, na cava sa tui kina o Atonaija?'

14 "Raica, ni drau sa veivosaki tiko, au na muri iko yani ka vakadinadinataka na nomu vosa."

- 15** Sa lako vua na tui o Vaciseva ki na rumu sara e loma. (Sa qase sara na tui, ka sa qaravi koya tiko o Avisake na yalewa ni Sunemi.)
- 16** Sa cuva ka vakarokoroko vua na tui o Vaciseva, sa tukuna mai na tui, "Na cava sa tiko e yalomu?"
- 17** Sa sauma mai o Vaciseva, "Noqu turaga, o ni sa yalayala oti vua na nomuni vada ena yaca i Jiova na nomuni Kalou ka vaka: 'Ena taravi au vakaidina o Solomoni na luvemu me tui, ka ena tiko ena noqu i tikotiko vakaturaga.'
- 18** "Oqo mo ni raica, sa tui o Atonaija; io kemuni na noqu turaga na tui.
- 19** "Sa vakacabora o koya na manumanu uro, na bulumakau, na sipi e levu sara sa kacivi ira kecega na luve ni tui, o Epiaca na bete, o Joape nai liuliu ni mataivalu, sa sega ga ni kacivi o Solomoni.
- 20** "Oi kemuni na noqu turaga na tui, sa raici kemuni tikoga na matadra na Isireli, mo ni tukuna mai kina se o cei ena tarava na tui, me tiko ena nona i tikotiko vakaturaga.
- 21** "Oi au kei Solomoni na luvequ, keirau sa na vaka na tamata ca " ni sa na la'ki moce vata kei ira na qaqa na noqu turaga na tui."
- 22** Ni sa vosa oti o Vaciseva, sa curu tale mai o Nacani na parofita.
- 23** Era sa tukuna vua na tui, "Sa tiko saka oqo o Nacani na parofita." Sa lako sara vua na tui ka vakacuva na uluna vua na tui ki na qele.
- 24** Sa tukuna yani o Nacani vua na tui, "Noqu turaga na tui, o ni sa tukuna li na tui, 'Me taravi kemuni o Atonaija me tui, ka me tiko e na tikotiko vakaturaga'?
- 25** "Ni sa lako sobu e daidai o Atonaija, ka sa vakacabora na bulumakau, na manumanu uro na sipi, ka sa kacivi ira na luve ni tui kei iratou na i liuliu ni mataivalu kei Epiaca na bete " era sa kana ka gunu tiko e matana ka kailavaka tiko, 'Me bula o Atonaija na tui!'
- 26** "Sa sega ni sureti au Ooi au na nomu tamata" kei Setoki na bete kei Penaia na luvei Joata, kei na nomu tamata o Solomoni.
- 27** "O ni sa cakava na ka oqo ka sega ni vakatakila vei au na nomuni tamata se o cei ena tarava na noqu turaga, me tiko ena nona i tikotiko vakaturaga?"
- 28** Sa vosa yani o Tevita ka tukuna: "Dou kacivi Vaciseva mai vei au," sa lako mai o Vaciseva ka tu e matana.
- 29** Sa yalayala na tui ka vaka: "Me vaka sa bula o Jiova, o Koya sa vakabulai au mai na rarawa kecega,
- 30** "Me vaka au a bubului vei iko ena mata i Jiova na Kalou ni Isireli ka tukuna, 'Ena taravi au vakaidina na luvemu o Solomoni me tui, ka me na tiko ena noqui tikotiko vakaturaga me kequ i sosomi.' Au na cakava vakakina ena siga oqo."
- 31** Sa cuva ki na qele o Vaciseva ka vakarokoroko vua na tui ka tukuna, "Me bula ka sega ni mudu na noqu turaga o Tevita na tui."
- 32** Sa kaci yani o Tevita na tui, "Me kacivi mai vei au o Setoki na bete, o Nacani na parofita, o Penaia na luvei Joata" " e ratou sa lako mai vua na tui.
- 33** Sa tukuna vei iratou na tui, "Dou kauti ira mai na dauveiqaravi, ka me vodo o Solomoni na luvequ ki na noqu meule ka kauti koya sobu ki Kioni.
- 34** "Me lumuti koya mai kea o Setoki na bete kei Nacani na parofita, me nodra tui na Isireli, me ra uvuca na davui ka kailavaka, 'Me bula o Solomoni na tui!'
- 35** "Mo ni qai muri koya cake, ka me mai tiko ena noqui i tikotiko vakaturaga; ni sa tui o koya me kequ i sosomi: au na lesi koya me lewai ira na Isireli kei na Juta."
- 36** Sa vosa vua na tui o Penaia na luvei Joata ka tukuna, "Emeni, me tukuna vakakina o Jiova na Kalou, na noqu turaga na tui.

37 "Me vaka ni sa tiko o Jiova vata kei na noqu turaga na tui " me tiko talega vata kei Solomoni na tui, ka me cakava na nona i tikotiko vakaturaga me uasivia nai tikotiko vakaturaga nei Tevita na tui."

38 Sa lako sobu o Setoki kei Nacani kei Penaia kei ira na Kireci kei na Pileci, era sa vakavodoki Solomoni ena meule nei Tevita na tui ka kauti koya sobu i Kioni.

39 Sa kauta o Setoki e dua na tavaya waiwai mai na vale ni soro ka lumuti Solomoni. Era sa uvuca na davui, era sa tukuna na tamata kecega, "Me bula o Solomoni na tui!"

40 Era sa muri Solomoni cake na tamata kecega, era sa uvuca na bitu ni vakatagi, ka marau ena mamarau vakaidina, ka sa yavavala na vanua ena levu ni rogorogo.

41 Sa rogoca o Atonaija kei ira kecega sa tiko vata kei koya. Ni sa rogoca o Joape na domo ni davui, sa tukuna, "Na cava na rorogo ni ue sa rogo tiko mai nakoro oqo?"

42 Ni sa vakatataro tiko, sa lako mai o Jonacani na luei Epaiaca na bete, - sa tukuna yani o Atonaija, "Mo curu mai, ni o sa tamata qaqa ka dau kauta mai nai tukutuku vinaka."

43 Sa vosa vei Atonaija o Jonacani ka vaka: "Sa lesi Solomoni na tui o Tevita me tui.

44 "Sa talai ira vata kei Setoki na bete, o Nacani na parofita kei Penaia, kei ira na Kireci, kei ira na Pileci, era sa vakavodoki Solomoni ki na nona meule na tui.

45 "E rau sa lumuti koya me tui mai Kioni o Setoki na bete kei Nacani na parofita, era sa lako cake mai kea ka mamarau tiko, sa mamaue na koro, oqori gona na rorogo o ni sa rogoca tiko.

46 "Sa tiko talega o Solomoni ena i tikotiko ni Veiliutaki.

47 "Era sa lako talega na dauveiqaravi me vosa vakalouvinakataka na nodra turaga O Tevita na tui ka vaka: me vakalevuya na nomuni tamata o Solomoni, na Kalou, 'Me uasivia cake na yacamuni, ka cakava me uasivi cake na nona i tikotiko vakaturaga.' Sa cuva o Atonaija ena nona i mocemoce.

48 "Sa tukuna talega na tui, 'Me vakavinavinakataki o Jiova na Kalou ni Isireli " o Koya sa solia e daidai me tiko e dua ena noqu i tikotiko vakaturaga, ka sa raica tiko na mataqu!"

49 Era sa rere na tamata kecega sa tiko vata kei Atonaija. Era sa dui tucake ka dui lakolako ki nodra dui tikotiko.

50 Sa rere o Atonaija ena vuku i Solomoni " ka sa lako yani ka taura na tutu ni cabocabo balavu.

51 Sa tukuni vei Solomoni na veika oqo ka vaka: "Raica, sa rerevaki Solomoni na tui o Atonaija: sa taura tiko o koya na tutuna e balavu ni cabocabo ni soro ka tukuna tiko, 'Me bubului vei au e daidai o Solomoni na tui " ni ra na sega ni vakamatei au na nona tamata e nai seleiwau."

52 Sa tukuna o Solomoni, "Kevaka sa tamata yaga o koya, ena sega ni lutu e dua na drau ni uluna ki na qele " kevaka sa kune vua na ca ena mate."

53 Sa talatala o Solomoni me ra kauti koya tani mai nai cabocabo ni soro, - sa lako mai o koya ka cuva ena matai Solomoni, sa tukuna vua o Solomoni, "Lako ki nomu vale."

CHAPTER 2

Sa voleka sara tiko ni mate o Tevita, sa tatau sara tiko vei luvena o Solomoni ka vaka:

2 "Au sa vakarau lako yani e na sala era sa lako kece kina na kai vuravura, mo kaukauwa ka vakaraitaka ni o tagane dina.

3 "Mo vakabauta na veika sa vakarota vei iko o Jiova na nomu Kalou, mo lako talega ena nona sala, mo vakabauta na veika sa lesia o Koya, na nona i vunau, na nona lewa kei na

veika sa tukuna mai, me vaka na ka sa volai ena i vunau i Moses " mo vinaka kina ena veika kecega o cakava kei na veika kecega o goleva;

4 "Me vakadeitaka kina o Jiova na veika kece e tukuna me baleti au, ni sa tukuna "Kevaka era na raici ira vinaka na luvemu, me ra lako e mataqu ena yalodina, ena lomadra taucoko kei na yalodra taucoko, sa tukuna o Koya, ena sega ni yali vei iko na tamata ena i tikotiko vakaturaga e Isireli.'

5 "O sa kila talega na ka e cakava vei au o Joape na luvei Seruia, kei na ka sa cakava vei rau nai liuliu ni mataivalu e Isireli, o Epineri na luvei Neri, kei Amasa na luvei Jeca ni sa vakamatei rau. Sa vakadavea na dra ena gauna ni sautu, sa boroya na dra ena i vau ni tolona kei na nona i vava talega.

6 "Mo raica oqo me vaka na nomu vuku ka mo kua ni vakatara me lako sobu na ulu sika oqo ki nai bulubulu ena vakacegu.

7 "Mo caka vinaka vei iratou na luvei Pasilia na kai Kiliati, ka me ra kana tiko mai na nomu teveli. Ni ratou sa mai totaki au ena gauna au a dro kina mai vei Apisalome na tuakamu.

8 "Sa tiko vata kei iko o Simei, o koya sa rukaki au vakaca sara ena noqu lako mai Maenaimi. Sa lako mai me mai sotavi au ena Joritani, ka au sa yalayala vua ena yaca i Jiova ka tukuna, 'Au na sega ni vakamatei iko ena i seleiwau.'

9 "Oqo mo kua ni sereki koya me galala baleta ni o sa tamata vuku ka kila na ka mo cakava vua, mo kauta sobu mai na uluna sika oqori, ki nai bulubulu ena dra."

10 Sa vakacegu vata kei ira na tamana o Tevita, ka era sa buluti koya mai na Koro i Tevita.

11 Sa tui o Tevita vei ira na Isireli me yabaki vasagavulu: sa tui mai Epironi me vitu na yabaki ka tolusagavulu ka tolu na nona tui e Jerusalemi.

12 O Solomoni sa dabe ena i tikotiko vakaturaga i Tevita na tamana, ka sa vakataudeitaki hai tikotiko vakaturaga.

13 Sa lako o Atonaija vei Vaciseva na tinai Solomoni. Sa tukuna yani o Vaciseva, "O sa lako vinaka mai se sega?" Sa sauma mai o Atonaija, "Au sa lako vinaka mai."

14 Sa tukuna mai o Atonaija, "Sa dua na ka me'u tukuna vei iko." Sa saumi mai, "Mo vosa sara mai."

15 Sa tukuna sara yani o Atonaija, "O sa kila ni sa noqu e liu na matanitu, ni ra sa muri au na Isireli kecega me'u nodra tui. Sa vuki oqo me nona ga na taciqu, ni sa nona ga mai vei Jiova.

16 "Oqo sa dua ga na ka au kerea, mo kua ni bureitaka vei au." Sa sauma yani o tinai Solomoni, "Mo tukuna mai."

17 Sa tukuna yani o Atonaija ka vaka: "Vosa mada vei Solomoni na Tui, me soli Avisake vei au, na yalewa ni Sunemi me watiqu."

18 Sa tukuna o Vaciseva vei Atonaija, "Au na tukuna dina vua."

19 Sa lako vua na Tui o Solomoni o Vaciseva me vosa ena vuku i Atonaija. Sa tucake na tui ka lako yani me tavaki tinana ka cuva vua, sa dabe sobu tale ena nona i dabedabe vakaturaga ka sa dua talega nai dabedabe i tinana. Sa dabe tiko ena yasana i matau.

20 Sa vosa o Vaciseva, "Au sa kerea e dua na ka lailai vei iko, mo kua ni bureitaka vei au." Sa tukuna vua o Solomoni, "Cavuta mai tinaqu, ni'u na sega ni bureitaka vei iko."

21 Sa tukuna mai, "Me soli o Avisake na yalewa ni Sunemi vei Atonaija na tuakamu me watina."

22 Sa sauma mai na Tui o Solomoni vei tinana ka vaka: "Na cava o sa kerei Avisake wale ga kina, mo kerea talega me nona na matanitu ni sa tuakaqu o koya. Me nona, me nei Apaiaca na bete kei Joape talega na luvei Seruia."

23 "Sa yalayala oti o Solomoni na Tui ena yaca i Jiova ka tukuna, "Me cakacaka vakakina

vei au na Kalou ka vakaikuritaka, kevaka sa sega ni vosa nei Atonaija oqo, ka sa vakaleqai koya ga kina!

24 "Me vaka sa bula o Jiova, o koya sa vakadeitaki au ka vakatikori au ena i dabeledabe i Tevita na tamaqu, sa solia vei au na kawa, sa yalataka o koya me vakamatei o Atonaija e daidai!"

25 Sa talatala na Tui o Solomoni ena ligai Penaia na luvei Jotiata, sa vakabalei o Atonaija ka sa mate sara.

26 Sa tukuna na tui vei Apaiaca na bete, "Dro ki Anacoci na nomu vanua, ni sa dodonu mo mate: au na sega ni vakamatei iko e daidai, ni o a dau colata tu na Kato ni Kalou ena matai Tevita na tamaqu " o a vakararawataki ena ka kecega sa vakararawataki kina o tamaqu."

27 Sa cemuri Apaiaca o Solomoni me kua tale ni bete tiko vei Jiova " me vakayacori kina na vosa i Jiova. Sa vosataka ena vuku ni mataqali i llai mai Sailo.

28 Sa yaco vei Joape na kena i tukutuku: ni a muri Atonaija o Joape " sa sega ga ni muri Apisalome. Sa dro ki na vale ni Kalou o Joape ka sa la'ki kukube tu ena yasana balavu ni cabocabo ni soro.

29 Sa tukuni vei Solomoni na Tui, "Ni sa dro ki na vale ni soro o Joape ka sa la'ki kukube tu ena i cabocabo ni soro." Sa talai Penaia o Solomoni ka tukuna, "Mo la'ki vakamatei Joape."

30 Sa lako ki na vale i Jiova o Penaia ka vosa vei Joape, "Sa tukuna na tui, 'Mo curu mai,' Sa sauma mai o koya, "E sega, au na mate ga eke" " sa kau tale vua na tui na nona vosa, "Ni sa vaka oqo ka vaka o ya na nona vosa i Joape."

31 Sa tukuna vei Penaia na tui, "Mo cakava me vaka sa tukuna o koya. Vakamatei koya ka buluti koya; me kau tani kina mai vei au kei na vale nei tamaqu, na dra sa sega ni cala sa vakadavea o Joape.

32 "Ia, ena biuta ki na uluna o Jiova na nona dra " ni sa vakamatea o koya e rua na tamata yalododonu ka vinaka. Ni sa ca o koya sa vakamatei rau e nai seleiwau ka sa sega ni kila o Tevita na tamaqu: Oi rau o Epeneri kei Amasa na i liuliu ni mataivalu ni Isireli kei Juta.

33 "Na kedrau dra ena tu ga vei Joape kei na nona kawa me sega ni mudu: ena tiko ga na vakacegu mai vei Jiova vei Tevita, kei na nona kawa, kei na nona mataqali kei na nona i tikotiko vakaturaga me sega ni mudu."

34 Sa lako o Penaia na luvei Joata ka vakamatea ka sa bulu ga na nona vale e veikau.

35 Sa lesi Penaia na tui me kena i sosomi ka me lewai ira nai valu. Sa lesi Setoki na bete mei sosomi kei Epiaca.

36 Sa talatala na tui me kau mada mai o Simei ka tukuna vua, "Tara e dua na nomu vale e Jerusalemi ka tiko kina " kua ni lako tale ki na dua na vanua, tiko vakadua.

37 "Ni o sa lako tani eke, ka takosova na wai o Kitironi, mo kila oqo, ni o na mate vakaidina; ena baleti iko ga na nomu mate."

38 Sa tukuna vua na tui o Simei, "Sa vinaka na vosa oqori, au na muria me vaka sa lewa na noqu turaga na tui." Sa tiko vakadede e Jerusalemi o Simei.

39 Ni sa oti e tolu na yabaki, era sa dro e rua na tamata i Simei, vua na tui Kaca o Akisi na luvei Maeka. Sa tukuni vei Simei na ka oqo, ka vaka: "E rau sa tiko mai Kaca na tamata oqo!"

40 Sa tucake o Simei ka vakarautaka na nona asa ka lako ki Kaca vei Akisi me qarai rau na nona tamata. Sa lako o Simei ka kauti rau mai na nona tamata.

41 Sa tukuni vei Solomoni ni sa biuti Jerusalemi o Simesi me lako ki Kaca, ka sa lesu tale mai.

42 Sa talatala na tui me lako mai o Simei, ka tukuna, "Au sa sega beka ni bubuluitaki iko ena yaca i Jiova ka vakaroti iko, 'Ni o na mate vakaidina kevaka o na biuta na vanua oqo ka lako tale kina "dua tale na vanua"? Ia, o sa tukuna vei au, 'Sa vinaka na veika au sa rogoca.'

43 "Ia, na cava ga. O sa sega ni vakabauta kina na bubului vei Jiova kei nai vakaro au sa vakarota vei iko?"

44 Sa tukuna tale vei Simei, "O sa kila na ca kecega sa tu e lomamu, o a cakava vei Tevita na tamaqu: ena sauma na ca kece oqori o Jiova ki na ulumu ga.

45 "Ena kalouvinaka o Solomoni na Tui, ka ena vakataudeitaki ena matai Jiova na nona i tikotiko vakaturaga me sega ni mudu."

46 Sa vakarota na tui vei Penaia na luvei Joata me vakamatei o Simei "sa curu yani ka vakamatea. Sa qai vakadeitaki na matanitu ena liga i Solomoni.

CHAPTER 3

Sa cakava e dua na veiwekani o Solomoni vei Fero na tui Ijipita. Sa kauta na luvena yalewa o Fero ki na koro i Tevita me wati Tevita, me yacova ni sa tara otu na vale i Tevita kei na vale i Jiova kei na bai vakavolivoliti Jerusalemi.

2 Era sa vakacaboi soro tiko na tamata ena tikina cecere ga, ni se bera ni tara otu na vale i Jiova, me yacova na veisiga oqori.

3 Sa lomani Jiova o Solomoni, ka sa muria tiko nai vunau i Tevita na tamana, ia, sa vakacaboi soro ka vakama na ka boi vinaka ena vei tikina cecere.

4 Sa lako ki Kipioni na tui me vakacobora nai soro; ni sa rogo levu na tikina cecere koya. Sa vakacobora o Solomoni e dua na udolu nai soro kama ena tikina cecere o ya.

5 Sa rairai o Jiova vei Solomoni mai Kipioni ena tadra, sa tukuna na Kalou vua, "Kerea mai e dua na ka me'u solia vei iko?"

6 Sa sauma o Solomoni, "O ni sa caka loloma vakalevu vei Tevita na nomuni tamata na tamaqu, ni sa lako tiko o koya e matamuni ena yalodina kei nai valavala dodonu, kei na yalododonu vei kemuni. O ni sa vakayacora tikoga na loloma levu oqo ena nomuni solia vua e dua na luvena me dabe ena nona i tikotiko vakaturaga me vaka ena siga oqo.

7 "Oqo, kemuni Jiova na noqu Kalou, o ni sa lesi au me'u tui me i sosomi kei Tevita na tamaqu: ia, oi au, se gone lailai ga, ka au sega ni kila, na noqu lako yani kei na noqu curu mai.

8 "O au na nomuni tamata, au sa tiko ena kedra maliwa na nomuni digitaki, era sa lewe levu ka sa dredre me ra wiliki.

9 "Mo ni solia vua na Nomuni tamata na yalomatua me kila rawa, ka lewai ira vinaka na Nomuni tamata. Me'u dikeva ka kila rawa na ka e vinaka kei na ka e ca; o cei sa rawata me lewai ira vinaka na Nomuni lewe vuqa oqo?"

10 Sa vinakata o Jiova na veivosa oqo "me vaka na kerekere nei Solomoni.

11 Sa tukuna mai vua na Kalou ka vaka: "Ni o sa kerea na ka oqo, ka sega ni kerea na bula dede, ka sega ni kerea nai yau, ka sega ni kerea na nodra bula na kemu meca, ia, o sa kerea ga na yalomatua kei na vuku me kila na veika e dodonu,

12 "Raica, Au na vakayacora me vaka na nomu vosa, Au sa solia vei iko na yalo ni vuku, na yalo ni kila vinaka na veika, sa sega ni dua vei ira sa liu me tautauvata kei iko se me na muri mai me vakataki iko.

13 "Au sa solia talega vei iko na veika o sega ni kerea, nai yau "na dokai "me kua ni dua na tui me tautauvata kei iko ena nomu gauna tauoko.

14 "Kevaka o na lako ena Noqu sala ka vakabauta na Noqu i vunau kei na Noqu i vakaro me vaka sa cakava o Tevita na tamamu, Au na qai vakadedetaka na nomu bula."

15 Sa yadra mai o Solomoni, ka kila ni sa tadra ga. Sa lako ki Jerusalemi ka tu ena mata ni Kato ni Kalou ka vakacabora nai soro kama, nai soro ni veivinakati, ka sa caka kakana vei ira kecega na nona dauveiqaravi.

16 E rau sa lako mai vua na tui e rua na yalewa dautagane ka tu e matana.

17 Sa tukuna mai e dua, "Kemuni na noqu turaga, au sa tiko vata na yalewa oqo ena dua na vale. Au sa qai vakasucuma e dua na gone.

18 "Ni sa oti e tolu na siga, sa vakasucu talega na kequ i karua. Keirau sa tiko ruarua ga ena vale oqo, ka sa sega tale ni dua.

19 "Sa mate ena bogi na luvena na yalewa oqo, ni sa bika.

20 "Sa tucake o koya ena bogi ka taura na luvequ ena noqu moce tu na Nomuni vada ka rau la'ki davo vata " ka biuta mai vei au na luvena sa mate oti tu.

21 "Ena noqu yadra ena mataka me'u vakasucuma na luvequ, raica sa mate tu. Ni'u sa vakaraica vinaka ena rarama " sa sega ni luvequ, o koya au a vakasucuma mai."

22 Sa tukuna mai na kena i karua, "Sega ni dina! O koya e bula oya na luvequ, ia na luvemu sa mate." Sa tukuna mai na i matai ni yalewa, "Sega, na luvemu ga oqo sa mate, na luvequ oqori se bula tiko." E rau sa vosa tiko vaka oqo e na matana na tui.

23 Sa vosa mai na tui, "Sa vosa e dua ka tukuna 'Na luvequ oqo sa bula tiko, na luvemu o koya sa mate'; sa tukuna o koya kadua, 'Sega na luvemu o koya sa mate, na luvequ o koya se bula tiko.'"

24 Sa tukuna yani na tui, "Me kau mai vei au e dua nai seleiwau." Sa kau mai vua na tui e dua nai seleiwau.

25 Sa tukuna na tui, "Me wasei rua na gone sa bula tiko, me rau veimama, me dua nai wase vei koya e dua, ka dua tale nai wase vei koya ka dua."

26 Sa tukuna vua na tui, na tina ni gone dina sa bula tiko, ni sa tarai koya na loloma ena vuku ni luvena ka sa tukuna, "Kemuni na tui, me soli ga vei koya na gone sa bula tiko me kua ga ni vakamatei!" Ia sa tukuna o koya ka dua, "Laiva ga me kua ni dua vei keirau me nona ia me wase rua."

27 Sa tukuna mai na tui, "Dou solia vua na gone, ni sa tinana dina oqo " me kua ni vakamatei."

28 Ni ra sa rogoca na Isireli kecega na ka oqo, era sa rerevaka na tui, ni ra sa raica na vuku yalomatua Vakalou sa tiko vua na tui me lewa vakadodonu.

CHAPTER 4

Na tui o Solomoni sa tui e Isireli taucoko.

2 Sai ira oqo sa veiliutaki vata kei koya: O Asaraia na luvei Setoki sa bete levu;

3 O Iliorefi kei Eaija na luvei Sisa e rau sa vunilawa kei Josefati na luvei Ailuti sa vunivola me dauvolavola;

4 O Penaia na luvei Joata sai liuliu ni mataivalu; O Setoki kei Epaiaca e rau sa bete;

5 O Asaraia na luvei Nacani sa i liuliu nodra na daucakacaka; O Sabutu na luvei Nacani sa bete ka i tokani voleka nei Solomoni na tui;

6 O Aisa sai liuliu ni dauveiqaravi e vale kei Adonirami sa nodra i liuliu na dauveiqaravi e tautuba.

7 Sa tinikarua na nona mata na tui e Isireli taucoko " era sa dau raica na kena vakarautaki

na kakana ni tui kei na kedra na daucakacaka, ka me ra ya dua ga na vula ena dua na yabaki.

8 Oqo na yacadra: O Peniu mai na vei ulunivanua Ifereimi;

9 O Penideka mai Makasi, e Saelabimi, beci Semesi, e Eloni beci Anana;

10 O Peniasi mai Aruboce, sa nona talega O Sakoca kei na vanua kecega mai Epa;

11 O Peni-Apenatave mai na vanua o Dori, sa watina talega o Tapeci na luvei Solomoni;

12 O Baena na luvei Ailuti mai Taenaki Mekito kei Beci-Sini ka yaco sara ki Epeli-Meola ka yaco sara yani ki Jokinemi;

13 O Peni-Keba mai Ramoci e Kiliati, sa nona talega na veikoro mai Jairi o ira na luvei Manasa e Kiliati, sa nona talega na veivanua e Akobi mai Masani “ e onosagavulu na veikoro lelevu vakabainivalutaki ka matamata varasa;

14 O Ainadabe na luvei Ito mai Maenaimi;

15 O Aimasi mai Navitalai “ o koya talega na wati Vasemaca na luvei Solomoni;

16 O Bana na luvei Usai mai Esa kei Aloci;

17 O Josefati na luvei Perua mai Isakari;

18 O Simei na luvei Ela mai Penijamini;

19 O Keba na luvei Uri mai na vanua o Kiliati, na veivanua nei Sioni na tui mai Amoraiti kei Oki na tui Basani “ o koya duadua ga sa tiki ni veiliutaki sa tiko ena vanua.

20 Era sa lewe levu na Juta kei na Isireli, ka sa vaka na nuku ni matasawa na kedra i wiliwili.

21 O Solomoni sa lewa na matanitu kecega mai na Uciwai levu ki na nodra vanua na Filisitia me yaco sara kina i yalayala kei Ijipita. Era sa kauta mai vei Solomoni na nodra veika ni cau ka qaravi Solomoni ena veisiga tauoko ni nona bula.

22 Nai votavota kei Solomoni kei na nona vale ena dua na siga sa tolusagavulu na taga falawa vinaka, onosagavulu na taga falawa dina,

23 tini na bulumakau vinaka, ruasagavulu na bulumakau kana co, dua na drau na sipi “ ka so na dia tagane, e so na kaseli, so na repuki, kei na toa uro sara.

24 Sa lewa o koya na vanua kecega ena tai oqo ni Uciwai mai Tipisa vaka ki Qasa “ o ira kece na tui ena tai oqo ni Uciwai, ka sa veivinakati kei ira kecega sa tiko vakavolivoliti koya.

25 O Juta kei Isireli era sa tiko vinaka, na tamata yadua na nona vuni vaini kei na nona vuni lolo, mai Tani vaka sara ki Perisepa, ena veisiga tauoko nei Solomoni.

26 O Solomoni sa vasagavulu na udolu na nona ose ni nona qiqi ni valu, sa tinikarua na udolu na tamata ni vodo ose.

27 O ira na mata ni tui yadua oqo ena nodra veivula yadua “ era sa vakarautaka na kakana vei Solomoni kei ira vakayadua sa kana mai na nona teveli. Sa sivia kecega na veika e vakarautaki.

28 Sa kau talega mai na sila kei na vunisila me keda na ose, era sa solia mai me vaka sa lesi vei ira.

29 Na Kalou sa solia vei Solomoni yalomatua kei vuku kila vinaka e levu sara, kei na yalona sa rui levu talega me vaka na nuku ni matasawa.

30 Na vuku nei Solomoni sa uasivia na vuku kecega ni tamata mai na tokalau kei na vuku kecega mai Ijipita.

31 Sa vuku cake mai vei ira na tamata kecega “ sa uasivi, Ecani na kai Esa kei Emani, kei Kalikoli, kei Tarita mai Maoli. Na kena i rogorogo sa tara na veivanua kecega.

32 Sa vakamacalataka e tolu na udolu na Vosa Vakaibalebale ka sa dua na udolu ka lima

na nona same kei sere.

33 Sa vakamacalataka talega na veivunikau, mai na Sitari kei Lepanoni, na Isopi talega e sa kadre mai na lalaga; sa vakamacalataka talega na veimanumanu ni vanua, na veimanumanu vuka, na veika sa qasi voli kei na ika talega.

34 Na tamata kece mai na veivanua, na tui mai na veimatanitu, o ira sa rogoca na oti na nona vuku, era sa lako mai me rogoca tikoga na nona vuku.

CHAPTER 5

O Irami na tui Taia sa talai ira na nona tamata vei Solomoni, ni sa rogoca e na nodra sa lumuti koya me tui me i sosomi kei tamana, ni sa dau lomani Tevita talega o Irami.

2 Sa vakamacala talega vei Irami o Solomoni ka vaka:

3 O sa kila, ena nona sa sega ni tara rawa e dua na vale ki na yaca i Jiova na nona Kalou, ena vuku ni valu sa valuti kina o koya mai na veiyasana kecega " me yacova ga ni sa vakamalumalutaki ira kecega o Jiova ki na ruku ni yavana na meca kecega.

4 Oqo, sa solia vei au o Jiova na vakacegu mai na veiyasana kecega, o koya sa sega kina na meca se dua na ka ca me yaco.

5 Raica, au sa nakita oqo me'u tara e dua na vale ki na yaca i Jiova na noqu Kalou, me vaka sa vosa kina o Jiova vei Tevita na tamaqu ka tukuna, "O na luvemu, o koya Au na vakadabera ena nomu i tikotiko vakaturaga, o koya oqo, ena tara na vale kina Yacaqu."

6 O koya oqo, mo solia mada nai vakaro, me ra taya na sitari mai Lepanoni; o ira na Noqu tamata kei ira na nomu tamata me ra cakacaka vata, ka Au na sauma vei iko na kedra i sau, me vaka o a tukuna. O sa kila ni sega tale e dua e tu vua na kila ni ta kau me vakataki ira na kai Saitoni.

7 Ni sa rogoca o Irami na vosa nei Solomoni ni sa reki tiko vakalevu, sa tukuna mai, me vakalouvinakataki o Jiova ena siga oqo, ni sa solia vei Tevita e dua na luvena tagane vuku mai vei ira kece na lewe vuqa oqo!

8 Sa talatala tale o Irami vei Solomoni ka vaka: au sa mai vakalewa na i tukutuku o a vakauta mai " au na cakava kece na veika o gadreva me baleta na sitari kei na kau tale eso.

9 O ira na noqu tamata era na kauta sobu mai Lepanoni ki na wasawasa levu; au na vakaciriciritaka yani ena vatavata me yaco yani ki na vanua o vinakata ka me ra qai seresere mai kea; me rawa ni o qai kauta kina. E keri talega, o na vakayacora kina na veika au gadreva " ena nomu na solia na kakana ena vuku ni noqu vuvale.

10 O Irami sa solia vei Solomoni na sitari kei na damanu, me vaka na nona gagadre kecega.

11 O Solomoni sa solia vei Irami e ruasagavulu na udolu nai vakarau witi me kakana ni vuvale kei na ruasagavulu nai vakarau waiwai. Sa solia tiko o Solomoni oqo vei Irami, mai na dua na yabaki ki na veiyabaki.

12 O Jiova sa solia vei Solomoni na vukuyalomatua, me vaka sa yalataka vua; sa tiko na veisaututaki ena kedrau maliwa o Irami kei Solomoni ka ni rau sa cakava e dua na veidinadinati ena kedrau maliwa.

13 Sa cakava o Solomoni na Tui me dua na i uma tamata daucakacaka e Isireli taucoko, ka era sa lewe tolusagavulu na udolu na tagane.

14 Sa vakatalai ira yani ki Lepanoni me tini na udolu ena veivula na veisau yadra " me dua na vula e Lepanoni ka rua na vula e vale. O Adonirami sai liuliu ni mata cakacaka kece oqo.

15 Sa tiko vei Solomoni e vitusagavulu na udolu na tamata mera daucolata nai colacola ka walusagavulu na udolu na tamata me kau vatu mai ki na ulunivanua,

16 Sa tiko ga o ira na tolu na udolu ka mani tolu na drau mai vei ira nai liuliu veivuke, era sa dauraica na cakacaka vei ira na cakacaka tiko.

17 Sa vakarota vei ira na cakacaka tiko me kau mai na veivatu lelevu kei na veivatu i sau lelevu, kei na veivatu qivai vinaka, me vakadavori vinaka kina na yavu ni valenisoro.

18 O ira na matai nei Solomoni, na matai nei Irami, na daucolacola nei Qebalaite; era sa vakarautaka na kau, na vatu me tara na valenisoro.

CHAPTER 6

Sa qai yaco e nai ka va na drau walusagavulu ni yabaki ena nodra lako tani mai na Isireli mai Ijipita, ena i ka va ni yabaki ni nona veiliutaki vakatui e Isireli o Solomoni, ena vula o "Sivi" (oqo nai karua ni vula), sa vakatekivu me tara na vale i Jiova.

2 Na vale sa tara o Tui o Solomoni vei Jiova sa ciwasagavulu na fiti na kena balavu tolusagavulu na fiti na kena raba vasagavulu ka lima na fiti na kena cere.

3 Ena mata ni vale ni soro, sa tiko kina na varada e tolusagavulu na fiti na kena balavu, tinikalima na fiti na kena raba.

4 Sa vaka katuba leka vakavolivolita.

5 Ena lalaga ni vale ni soro sa tara kina na vei rumu lalai.

6 Sa taba tolu na veirumu lalai oqo " :era sa vitu ka mani veimama na fiti na kena raba, e loma sa ciwa na fiti na kena raba, e cake sa tini na fiti na kena raba, Sa sema na rumu kece oqo ki na lalaga ni vale ni soro.

7 Na vale ni soro ni sa tara tiko, sa tara ga ena vatu qiva vakamatau; sa sega ni vakayagataki na i tuki, se na tisili se dua nai yaya vakaukamea, se na rorogo me rogoci ni sa tara tiko na vale ni soro.

8 Na katuba e na matai ni taba sa toka ena yasana i matau ni valenisoro. Sa vakaikabakabataki me yacovi yani " sa lako cake sara nai kabakaba ki na i karua ni taba.

9 Sa tara na valenisoro ka sa oti sara. Sa i vakaukauwa ni valenisoro e so na kau raraba caka ena sitari.

10 Sa caka oqo ena yasana tauoko ni valenisoro, sa vitu veimama na fiti na kena cere, era sa sema yani ki na lalaga ena sitari raraba.

11 Sa yaco mai vei Solomoni na vosa i Jiova ka vaka:

12 "Ena vuku ni valenisoro oqo, o sa tara, kevaka o sa lako voli ena noqu i lesilesi, ka muria na noqu lewa ka maroroya kece na noqu i vakaro ka lako kina, Au na vakayacora na noqu vosa vei iko, me vaka au a vosa kina vei Tevita na tamamu.

13 "Au na tiko talega ena kedra maliwa na Isireli, ka, au na sega ni guilecavi ira na noqu tamata na Isireli."

14 Sa tara ka vakaotia na valenisoro o Solomoni.

15 Sa tara na lalaga e loma ni valenisoro, ena sitari raraba, mai na buturara ni vale me yacova na delana. Sa tara vinaka na loma ni vale ena kau sitari vinaka ka ubia na buturara ena kau damanu.

16 Sa sema vata ena yasana e muri ni valenisoro e dua na tikina e tolusagavulu na fiti mai ra ki cake ena sitari raraba, sa tara na tikina e loma me vaka na Loqi Tabu sara.

17 Ena mata ni valenisoro na tikina tabu sa onosagavulu na fiti.

18 Ena loma ni valenisoro sa sitari, ka sa qivai ka ceuti vakaiukuuku tu, ka vakasenikau

talega. Sa sitari kece ka sega ni kune kina na vatu.

19 Sa vakarautaka na tikina e loma sara ni valenisoro me biu kina na "Kato ni veiyalayalati i Jiova.

20 Ni tikina e loma sara oqo sa: tolusagavulu na fiti na kena balavu, tolusagavulu na fiti na kena raba, tolusagavulu na fiti na kena cere, Ka sa ubi ena koula dina, kei nai cabocabo ni soro sitari.

21 O Solomoni sa ubia na tikina kece e loma ni loqi tabu sara ena koula dina sara. Na senicodo koula sa dodo yani ena mata ni tikina e loma ni loqi, ka ubi tale ena koula.

22 Sa boro-ubi kece ena koula na tikina e loma ni vale ni soro me yacova ni sa oti kece. Nai cabocabo ni soro talega ena tikina e loma sa ubi ena koula.

23 Ena tikina e loma sara oqo sa caka talega kina na Jerupi e rua, ena kau olive ka tinikalima na fiti na kena cere.

24 E dua na tabana na Jerupi sa vitu veimama na fiti ka vitu veimama na fiti na tabana tale ka dua "e tinikalima na fiti mai na mua ni tabana kadua kina mua ni tabana ka dua.

25 Sa vaka kina na i karua ni Jerupi "ni sa tautauvata na kedrau levu kei na kedrau i bulibuli.

26 Na cere ni dua na Jerupi sa tinikalima na fiti "sa vaka talega kina na kena i karua.

27 Sa vakatikori na Jerupi ena tikina e loma sara; sa dedeki na tabadrau, e dua na tabana vei rau sa tara yani na lalaga kadua kei na tabana tale dua vei rau sa tara talega na tabana na lalaga kadua. Na dui tabadrau ka dua, e rau sa sota donu ena loma ni vale.

28 Sa ubia-boroya ena koula, na Jerupi.

29 Sa ceuti na lalaga kece ni valenisoro, e loma, e tuba talega e nai yaloyalo ni Jerupi, na vuniniusawa kei na veisenikau.

30 Na buturara kece ni vale-ni-soro, sa boroi ena koula e loma, e tuba talega.

31 Na kena katuba sa caka ena kau olive, na duru ni katuba sa dua nai kalima ni lalaga.

32 Na katuba ruarua sa caka ena kau olive; sa ceuti kina na Jerupi, na vuni-niu-sawa kei na veisenikau, ka boroi talegga ena koula na veika sa ceuti.

33 Na tikina e loma, sa duru ni katuba na kau olive, e dua nai kava ni lalaga.

34 Na katuba sa caka ena kau damanu, na katuba na kena mataqali e lobi rua ena dua na yasana ka lobi rua tale ena dua tale na yasana.

35 Sa qai ceuti ena katuba oqo na Jerupi, na vuniniusawa kei na veisenikau, ka sa qai boro ubi yani ena koula.

36 Sa tara na tikina e loma sara ena tolu nai yatu binibini vatu kei na dua nai yatu kau sitari, mei qasiqasi ni kalavo.

37 E nai ka va ni yabaki sa tekivu me tara na vale i Jiova, ena vula o Sivi.

38 Ena i ka tinikadua ni yabaki "nai kawalu ni vula ("Bulu") sa tara oti na vale ena kena veika kece me vaka na kena i tuvatuva. Sa vitu na yabaki na kena tara na vale.

CHAPTER 7

Sa tinikatolu na yabaki na nona tara na nona vale o Solomoni, ka vakaotia kece.

2 Sa tara talega o koya na Vale ni Veikau ni Lepanoni, sa: dua na drau limasagavulu na fiti na kena balavu, vitusagavulu ka lima na fiti na kena raraba, vasagavulu ka lima na fiti na kena cecere, Sa va talega nai yatu na kena duru sitari, sa sitari talega na kena qasiqasi ni kalavo ena dela ni duru.

3 Sa sema vata na sitari ena dela ni qasiqasi ni kalavo sa taura vata tiko na vasagavulu ka

lima na duru lelevu " ya tinikalima dua nai yatu.

- ⁴ Sa vaka-katubaleka talega ka wasewasei vakatolu nai yatu " ka era veibasai ena veiyasana ruarua.
- ⁵ Na mata ni katuba kei na duru ni katuba, sa matatolu na kena i bulibuli " sa veibasai kina na kena katubaleka ka yatu tolu.
- ⁶ Sa cakava talega na (vale-duru), sa: vitusagavulu ka lima na fiti na kena balavu, vasagavulu ka lima na fiti na kena raraba, Sa davo toka e liu na Varada sa Vakaduru talega ka vaka i ubi vinaka.
- ⁷ Sa cakava talega nai tikotiko vakaturaga, nai tikotiko ni veilewai me veilewai kina, sa caka vinaka ena sitari mai na buturara ki na doka ni vale.
- ⁸ Na vale sa tiko kina o koya, sa tiko kina e dua na loma ni bai ena loma ni vale ka sa caka vakamatau. Sa cakava talega o Solomoni e dua na vale vakaoqo me nei na luvei Fero yalewa, o koya sa kau mai me watina.
- ⁹ Era sa vatu i sau lelevu kece oqo, siviraki ka ta vakamatau e na i varo " e tuba, e loma talega. Mai na yavu ka yacova yani na taudaku ni loma ni bai levu.
- ¹⁰ Sa sau levu na vatu ni yavu, era vatu lelevu, e so e tinikalima na fiti ka so e tinikarua na fiti.
- ¹¹ Na vei ka oqo sa sau levu sara, na vatu qivai kei na kau sitari.
- ¹² Na vanua vakarautaki oqo sa yalani ena tolu nai yatu vatu bini ki na dua nai yatu ena i yalayala vakababa. Sa vakakina na tikina e loma sara ni vale i Jiova ki na varada wavoki ni vale.
- ¹³ Na tui o Solomoni sa talatala me kau mai o Irami mai Taia.
- ¹⁴ O koya na luve ni dua na yada mai na yavusa o Navalilai, kei na tamana mai Taia. E dua na dau caka varasa, sa vakasinaiti tu ena vuku kei na yalomatua ka sa maqosa sara ena cakacaka vakamatai. Sa lako mai vei Solomoni na tui ka cakava kece na nona cakacaka. Na Duru Varasa Ni Vale Ni Soro
- ¹⁵ Sa vakadavora e rua na duru varasa ka ruasagavulu ka vitu na fiti na kena cere kei na kena wa e tinikawalu na fiti na kena balavu.
- ¹⁶ Ena ulu ni duru sa biu kina na varasa talega e ya vitu ka mani veimama na fiti na kena cere ka ono na fiti na kena raraba.
- ¹⁷ Na varasa vaka i ukuuku oqo ena dela ni duru sa vitu ka mani veimama na fiti na kena cere.
- ¹⁸ Sa caka na duru e rua oqo, kei na rua nai yatu pomekaneti me vauca na ulu ni duru ruarua ka me ubia na vei ka kece e cake.
- ¹⁹ Na cakacaka kece oqo sa vakaukuukutaki kina na duru ni curucuru ni vale ni soro.
- ²⁰ Nai ukuuku ena dela ni duru e rua oqo sa toka e cake, sa vakavolivolita na duru erua oqo na rua na udolu na pomekaraneti ena rua nai yatu.
- ²¹ Na duru e rua oqo sa tu ena mata ni valenisoro sa vakayacani me o Jakini, sa vaka kina na duru ena i matau, sa vakayacani vei Poasa.
- ²² Ena dela ni duru sa buli kina na senikau viavia. Sa qai vakaoti na cakacaka ni duru kece. Na Tani Ni Wai Kei Na Bulumakau Tagane
- ²³ Sa cakava na tani ni wai caka ena varasa vakamokimokiti me: vitu ka mani veimama na fiti na kena cere. tinikalima na fiti na tutuna kina tutuna. vasagavulu ka lima na fiti wavoki.
- ²⁴ Sa buli sara vakamatau na tani ni wai oqo, ena kena vakawaicalataki na veika me semata vinaka nai sema ni varasa e caka kina na tani.
- ²⁵ Era sa vakadreta vinaka na tani oqo, e tinikarua na bulumakau ni ra sa mu vata e loma

ka dui toso me vakaqaqacotaki kina na veisema kece ni tani wai oqo.

26 Na vavaku ni tani oqo sa caga dua, ka sa sega rawa kina e rua na udolu na qaloni wai.
Na Veiqiqi Kei Na Kena Veivatavata

27 Sa cakava talega o koya e tini na qiqi yava na yavana ka: ono na fiti na kena balavu
ono na fiti na kena raraba va ka mani veimama na fiti na kena cere.

28 Sa tara oqo ka vakavatavatataki vakavinaka;

29 Sa ceuti vinaka kina na laione, na bulumakau kei na Jerupi. Na vatavata e cake kei na
kena e ra sa caka vaka rairai vinaka.

30 Ena veiqiqi kece oqo “ ena tutuna vava kece sa tiko kina nai tautauri ni tani wai. Nai
tautauri oqo sa ukutaki sara vakamatau.

31 Sa vakalomana vinaka ka sa mokimokiti na kena i bulibuli me vaka nai bulibuli ni
yavana. Sa ceuti vakarairaivinaka sara na yasana e tubu.

32 Sa tiko e rukuna na kena qiqi e va. Sa semati vinaka na qiqi vava oqo ena kena i sema
kau. Na kau sa vesuka vata na qiqi kei na kena vale.

33 Nai cakacaka ni qiqi oqo sa vaka na qiqi ni valu. Era sa varasa kece na ka era semati
vata kina na qiqi kei na kena vale.

34 Sa va nai vakadei ena tutuna vava ni qiqi vakavale oqo, nai vakadei oqo sa tiki sara ga
ni vale ni qiqi.

35 Ena dela ni qiqi (vale) sa mokimokiti vinaka, ka sa vakabai vinaka na tutuna (yasana).

36 Sa ceuti ena yasana na Jerupi, na laione, kei na vuni niusawa (balabala), sa
vakarautaki vaka vinaka kecega.

37 Sa caka vakatautauvata vaka oqo na taqi ni wai. E tini na kena levu ni taqi, ka era
tautauvata kecega na kedra levu kei na kedra i bulibuli.

38 Sa caka talega e tini tale na taqi ni wai varasa me sega rawa kina e tolu na drau
onosagavulu na qaloni na wai ka ono na fiti na cere ni taqi. Sa yadua na taqi, dua na kena
i tutu.

39 Sa yalima na Taqi, dua na yasa ni vale (e nai mawi kei na i matau), na ka levu duadua
sa tiko ena yasa i matau ni vale me donuya na tokalaucevaceva. Na Vakayayataki Ni
Valenisoro

40 Sa cakava o Irami e so tale na tani ni wai, nai takitaki kei na veibili. Sa vakaotia o Irami
na cakacaka kece e dodonu me cakava vei Solomoni na Tui me baleta na vale i Jiova:

41 na duru e rua kei na i ukuuku sa buli ena dela ni duru kei na kena vakaukuukutaki na
veika kece e dela ni duru;

42 na va na drau na pomekaraneti kei na kena tuvai (me rua nai yatu tuvai vakavinaka e
na dela ni duru ukutaki);

43 na tini na qiqi kei na tini na tani wai ena dela ni qiqi;

44 e dua na Tani Wai levu kei na tinikarua na bulumakau;

45 Na kuro, na takitaki kei na bilo. Oqo na veika kece sa cakava o Irami vei Solomoni na
Tui me yaya ni valenisoro, ka era sa caka e na varasa kama.

46 Mai na buca ena Joritani, na tui sa lewa me ra bunia mai na qele (tete) ena kedrau
maliwa o Sakoca kei Saretani.

47 Sa sega ni vakarautaka vakabibi o Solomoni na i yaya kece oqo, baleta ni sa levu na i
yaya, e sega talega ni tauri na i vakarau bibi ni varasa kece e vakayagataki.

48 Sa rawata kece o Solomoni nai yaya ni vale me baleta na vale i Jiova “ nai cabocabo ni
soro koula, na teveli koula ni madrai;

49 nai tutu ni cina koula e lima ena i matau kei na lima e nai mawi ena tikina e loma, na

senikau kei na cina kei na kena i vakawaqa ni cina;

50 na beseni, nai vakawaqa, na bilo, na i taki levu, kei nai vakaboi e koula dina sara, na idi koula ni katuba, ni tikina e loma sara (na Loqi Tabu Sara) kei na katuba kece ni vale ni soro.

51 Na cakacaka kece i Solomoni na Tui sa cakava ena vale i Jiova sa qai oti; sa qai kauta mai o Solomoni na veika kece sa vakacobora oti na tui o Tevita na tamana; na siliva na koula kei na i yaya vakayagataki sa biu kece oqo ki nai lololo ni vale i Jiova.

CHAPTER 8

O Solomoni sa vakasoqoni ira kece mai na qase ni Isireli, nai liuliu ni veivuvale e Isireli, ki vei koya e Jerusalemi, me ra kauta cake mai na "Kato ni veiyalayalati i Jiova mai na koro i Tevita o Saioni.

2 Era sa soqoni kece mai vei Solomoni na tamata kece e Isireli ena solevu ni vula o Ecanimi, na i kavitu ni vula.

3 Era sa lako kece mai na qase e Isireli, ka era sa taura cake na "Kato" o ira na bete.

4 Era sa kauta cake mai na "Kato ni Kalou" ki na vale ni veitavaki, era sa tiko kece nai yaya tabu ena vale ni veitavaki. O ira na bete kei ira na Livai era sa kauta cake mai.

5 Na tui o Solomoni kei ira kece na Isireli era sa soqoni mai vua ka vakacobora na sipi na bulumakau ka sega ni wiliki rawa na kena levu.

6 Era sa kauta mai na bete na kato ni veiyalayalati i Jiova ki na kena vanua, na tikina e loma sara, na Vanua Tabu sara, ena ruku ni tabadrau na Jerupi.

7 Ni rau sa vakatetaba tu na Jerupi ka vakaruruga tu na kato kei na kena i tautauri.

8 Sa balavu sara nai tautauri, ni sa laurai sara na muana mai na tikina tabu e liu, ia, sa sega ga ni laukune mai tautuba. Sa tiko ga e kea me yacova na siga oqo.

9 Sa sega tale na ka e tiko ena loma ni kato, na datu ga ni Vunau e rua, ea biuta kina o Mosese mai Orepri, ni sa cakava o Jiova e dua na veiyalayalati vata kei ira na luvei Isireli, ni ra sa lako tani mai na vanua o Ijipita.

10 Sa qai yaco tiko, ni ra sa lako tani mai na bete mai tikina tabu, sa qai vakaruruga yani na vale i Jiova na o,

11 Na bete, era sa sega ni rawa ni cakacaka tiko baleta na o, nai ukuuku ni Kalou sa vakatawana kece na vale i Jiova.

12 Sa qai tukuna o Solomoni: "Sa tukuna o Jiova ni nona i tikotiko na vei o loaloa.

13 Au sa tara dina e dua na vale e vakacerecerei vei Kemuni, na vanua Moni tiko kina me sega ni mudu." Na Vosa Nei Solomoni Ni Sa Oti Na Cakacaka

14 Sa gole mai na tui ka vosa vakalouvinakataki ira nai soqosoqo ni Isireli ni ra se tucake tu.

15 Sa tukuna sara: "Me vakalouvinakataki na Kalou o Jiova, o Koya sa vosa mai ena Gusuna vei Tevita na tamaqu, ena Ligana talega sa vakayacora kina ka vaka,

16 'Mai na siga Au a kauti ira mai kina na Noqu tamata mai Ijipita, Au a sega ni digitaka e dua na koro mai vei ira na yavusa e Isireli me tara kina na vale, me tiko kina na yacaqu; ia, Au sa digitaki Tevita me vakaraici ira na Noqu tamata na Isireli.'

17 "Oqo sa tiko ena lomai tamaqu o Tevita me tara e dua na vale ena yaca i Jiova na hodra Kalou na Isireli.

18 "Ia, o Jiova sa tukuna vei Tevita na tamaqu, me vaka sa tiko e lomamu mo tara e dua na vale me tiko kina na Yacaqu, o sa caka vinaka ni sa tiko oqori e lomamu.

19 'Sa vinaka, o na sega ni tara na vale, ia na luvemu tagane ga, o koya ena vu mai vei iko, o koya oqori ena tara na vale me vakayacana vei Au.'

20 "Sa vakayacora o Jiova na Nona vosa e a vosataka, au sa qai vakavotukanataka na i tutu oqo nei tamaqu o Tevita ka dabe ena i tikotiko vakatui e Isireli, me vaka sa yalataka o Jiova, au sa tara kina oqo e dua na vale ki na yaca i Jiova na Kalou kei Isireli.

21 "Au sa cakava talega e kea e dua na tikina me tiko kina na kato, sa tiko kina na veiyalayalati nei Jiova e a cakava vata kei ira na neimami qase ena Nona kauti ira tani mai na vanua o Ijipita."

22 Sa tucake tu o Solomoni ena mata ni cabocabo ni soro i Jiova ena matadra na i soqosoqo kece ni Isireli, ka sa dodoka cake na ligana vaka ki lomalagi;

23 Ka tukuna, "Kemuni Jiova na Kalou kei Isireli, sa sega na Kalou mai lomalagi, e cake se vuravura e ra me tautauvata kei kemuni. Oi kemuni sa maroroya tiko na Nomuni tamata, o ira sa lako voli e matamuni ena yalodra taucoko.

24 "O ni sa maroroya tikoga na veika o Ni sa yalataka vua na Nomuni tamata o Tevita na tamaqu, sa vosa kina na Gusumuni ka vakarautaka na ligamuni, me vaka ena siga oqo.

25 "O koya oqo, Jiova na Kalou ni Isireli, mo ni maroroya na vosa ni nomuni yalayala vua na Nomuni tamata o Tevita na tamaqu, ena Nomuni tukuna, 'Ena sega ni yali vei iko e dua na tamata me dabe e na i tikotiko vakatui e Isireli. Kevaka ga era sa vakarorogo na luvemu ki na Noqu sala kecega, me ra lako kina e mataqu me vaka o sa lako tiko e mataqu.'

26 "Oqo, au sa kerea, na Kalou ni Isireli, me yaco dina na nomuni vosa, me vaka o ni a vosa kina vei Tevita na tamaqu.

27 "Ia, ena tiko beka e vuravura na Kalou? Raica na lomalagi kei na lomalagi ni lomalagi e sega ni rawa ni rauti Kemuni, sa vakakina na vale oqo au sa tara ni sa rui lailai.

28 "Ia, Moni rogoca ga na nona masu na nomuni tamata kei na nona vakamamasu, i Jiova na noqu Kalou, Mo ni vakarorogo ki na nona tagi kei na masu ni Nomuni tamata, sa masu tiko kina vei Kemuni ena siga oqo:

29 "Me rai tiko kina na Matamuni ki na vale ni soro oqo ena bogi kei na siga. Ena vanua o ni tukuna kina, "NA YACAQU ENA TIKO E KEA," Mo ni na rogoca kina na masu ena vakacobora tiko yani na Nomuni tamata ena vanua oqo.

30 "Mo ni rogoca na nona vakamamasu na Nomuni tamata kei na nodra na Nomuni tamata na Isireli, ena nodra masu yani ena vanua oqo, Mo ni rogoca sara mai lomalagi ena Nomuni tikotiko " ni Kemuni sa rogoca, Mo ni qai ia na veivosoti.

31 "Ni sai valavala ca e dua vua na wekana, ka sa cakava kina e dua na yalayala, ka sa lako mai me cakava na yalayala oqo ena Nomuni cabocabo ni soro ena vale ni soro oqo,

32 "Mo ni qai rogoca mai lomalagi, vakayacora ka lewa na Nomuni tamata, me vunauci na ca ka vakalesui na nona sala ki uluna " me vakadonui na yalododonu me soli kina vua me vaka na nona yalododonu.

33 "Ni ra sa vakadrukai na Nomuni tamata na Isireli mai vei ira na meca, baleta ni ra sa valavala ca vei Kemuni, ia, kevaka, e ra sa lesu tale vei Kemuni ka vakatusa na Yacamuni, ka masu ka vakamamasu vei Kemuni ena Vale ni Soro oqo,

34 "Mo ni qai rogoca mai lomalagi, ka vosota na nodra i valavala ca na Nomuni tamata na Isireli ka kauti ira lesu mai ki na vanua o ni a solia vei ira na tamadra.

35 "Kevaka sa tasogo na lomalagi ka sa sega na uca ena vuku ni nodra i valavala ca vei Kemuni, ni ra sa masu mai na vanua oqo ka vakatusa na Yacamuni, ka vuki tani mai nai valavala ca baleta ni Kemuni sa vakararawataki ira,

36 "Ni Kemuni sa rogoca mai lomalagi ka vosota na nodra i valavala ca na Nomuni tamata

na Isireli ka vakavulica vei ira na sala vinaka me ra lako kina; Mo ni solia talega na uca ki na Nomuni vanua o ni a solia vei ira na Nomuni tamata me nodra i votavota.

37 "Ni sa dua na dausiga ena vanua, se na mate ca, se na mate ni kau, se na mate ni manumanu, se na vodore ni kau kecega, se na vodore ni manumanu yavaiva; ni ra sa ravuti mai vei ira na kedra meca, na mate ca kecega se na tauvimate cava ga;

38 "Na masu cava ga kei na vakamamasu cava ga sa cakava e dua se o ira na Nomuni tamata na Isireli, ni ra sa kila na ca levu oqo ena vu ni yalodra, ka sa qai dodoka yani na ligana ki na vale ni soro oqo:

39 "Mo ni qai rogoca mai lomalagi na Nomuni i tikotiko ka veivosoti, ka taura nai kalawa mo ni solia vei ira vakayadua me vaka na nodra i valavala, baleta na yalodra o ni sa kila " (ni sai Kemuni, Kemuni duadua ga, sa kila na yalo ni luve ni tamata),

40 "Mera rerevaki Kemuni tikoga kina, ena veisiga kece era sa bulu kina, ena vanua o ni sa solia vei ira na tamai keimami.

41 "Ena vukudra na vulagi, era sa sega ni Nomuni tamata na Isireli, ia, era sa lako mai vakayawa sara ena vuku ni Yacamuni

42 "(ni ra na rogoca na Yacamuni cecere, na kaukauwa ni Ligamuni kei na Ligamuni sa dodo na tikoga) ni ra sa lako mai ka masu ka vakanimata ki vale ni soro oqo,

43 "Mo ni rogoca mai lomalagi na Nomuni i tikotiko, ka vakayacora me vaka sa vinakata na vulagi oqo mai vei Kemuni " me ra kila kina na kai vuravura kecega na Yacamuni ka rerevaki Kemuni, me vakataki ira na nomuni tamata na Isireli, me ra kila talega kina ni vale ni soro oqo au sa tara, sa vakayacani ena Yacamuni.

44 "Ni ra sa lako na Nomuni tamata me vala kei ira na meca, ena vanua cava ga o ni na talai ira kina, ena gauna era na masu kina vei Jiova vaka ki na koro o ni sa digitaka me donuya na valenisoro au sa tara ki na Yacamuni,

45 "Mo ni qai rogoca mai lomalagi na nodra masu kei na nodra vakamamasu ka vakadeitaka na nodra i lakolako.

46 "Kevaka era sai valavala ca vei Kemuni, (ni sa sega ni dua e sega ni valavala ca), ka o ni sa cudru ena vukudra ka soli ira ki vei ira na meca, ka era sa kau vakabobula ki na nodra vanua na meca, voleka se yawa;

47 "Kevaka era sa qai kilai yalodra ena vanua era sa tiko bobula kina, ka veivutuni ka kerea na veivuke mai vei Kemuni ena vanua era sa tiko bobula kina ka tukuna, 'Keimami sai valavala ca ka caka cala, ka cakava na veika vakasisila';

48 "Kevaka era sa lesu vei Kemuni, ena yalodra taucoko kei na lomadra kecega ena vanua era sa tiko bobula kina, ka masu mai vei Kemuni ni ra vakanimata mai ki na vanua oqo, o ni sa solia vei ira na tamadra, na koro o ni sa digitaka kei na valenisoro au sa tara ki na Yacamuni:

49 "Mo ni qai rogoca mai lomalagi na Nomuni i tikotiko na nodra masu kei na nodra vakamamasu ka vakadeitaka na nodra i lakolako,

50 "Ka vosoti ira na Nomuni tamata o ira sa i valavala ca vei Kemuni kei na nodra caka cala kece era sa cakava vei Kemuni; Mo ni qai solia vei ira na yalololoma ena matadra na veivakabobulataki tiko " me rawa ni ra yalololoma talega vei ira

51 "(Ni ra sa Nomuni tamata ka Nomuni votavota o ira o ni sa kauti ira tani mai Ijipita, mai na kaukamea sa waqa tu),

52 "Me tadola tu na Matamuni ki na vakamamasu ni Nomuni tamata kei na nodra vakamamasu na Nomuni tamata na Isireli " Mo ni rogoci ira ena veigauna cava ga era kacivi Kemuni kina.

53 "Ni Kemuni sa tawasei ira mai vei ira na tamata kecega e vuravura me ra Nomuni

votavota, me vaka o ni sa vosa kina mai na ligana na Nomuni tamata o Moses, ena Nomuni kauti ira tani mai kina na tamai keimami mai Ijipita, i Jiova na Kalou."

54 Sa qai yaco ni sa oti na nona masu o Solomoni kei na nona vakamamasu vei Jiova, sa qai tucake mai nai cabocabo ni soro ena nona a tekiduru tiko kei na nona dodoka tiko na ligana ki lomalagi.

55 Sa tucake ka vosa vakalouvinakataki ira na i soqosoqo taucoko ni Isireli ni sa vosa tiko vakadomoi levu ka vaka:

56 "Me vakalouvinakataki o Jiova, o koya sa solia na vakacegu vei ira na nona tamata na Isireli, me vaka na nona vosa ni yalayala. Sa sega ni yali e dua na ka mai na vosa kecega sa yalayala kina. O koya sa yalayala kina o koya mai vua na nona tamata o Moses.

57 "Me tiko vata kei keda o Jiova na noda Kalou, me vaka sa tiko vata kei ira na tamada. Me kua ni biuti keda se guilecavi keda,

58 "Me rawa ni dreta kina na yaloda vei Koya me da muria kina na Nona sala, ka maroroya na Nona i vakaro, na Nona i lesilesi kei na Nona lewa " me vaka sa vakarota vei ira na tamata.

59 "Me yaco mada ga na noqu vosa oqo " o koya au sa vakamamasu kina vei Jiova, me voleka sara vei Jiova na noda Kalou ena siga kei na bogi " me vakadeitaka tiko kina na nona i lakolako na Nona tamata kei na nodra i lakolako na Nona tamata na Isireli, me vaka sa gadrevi ena veisiga yadudua,

60 "Me ra kila kina na tamata kecega e vuravura ni o Jiova sa Kalou, ka sa sega tale dua.

61 "O koya oqo, mo ni yalodina kina vei Jiova na Nomuni Kalou ka muria na Nona i lesilesi ka maroroya na Nona i vakaro me vaka ena siga oqo."

62 Na tui kei ira kece na Isireli era sa tiko vata kei koya, era sa vakacabora na i soro ena mata i Jiova.

63 O Solomoni sa vakacabora na i soro ni veivinakati, o koya sa dau vakacabori vei Jiova, e: ruasagavulu ka rua na udolu na bulumakau, dua na drau ruasagavulu na udolu na sipi. Na tui kei ira kece na Isireli, era sa vakacabora na vale i Jiova.

64 Ena siga vata ga o ya sa vakatabuya na tikina e loma ni vale i Jiova: ni sa vakacabora mai kea nai soro kama, nai soro sila, na uro ni i soro ni veivinakati " baleta nai cabocabo varasa ena mata i Jiova, sa lailai me ciqoma rawa nai soro kama, ni sa rui levu, na i soro ni veivinakati kei na i soro sila.

65 Ena gauna o ya sa cakava o Solomoni e dua na kakana levu " vei ira kece na Isireli, o ira kece nai soqosoqo levu mai nai curucuru kei Ana ki na Mata ni Wai mai Ijipita, ena matai Jiova me vitu na siga ka vitu tale na siga " rua na macawa

66 Ena i matai ni siga, nai kawalu ni siga, na tui sa vakatalai ira yani na tamata, era sa vosa vakalouvinakataka na tui ka lako yani ki na nodra i tikotiko ni ra sa sinai ena reki kei na mamaraun ena yalodra, ena vuku ni veika vivinaka sa cakava o Jiova vua na nona tamata o Tevita, vei ira talega na Isireli na nona tamata.

CHAPTER 9

Sa qai yaco ni sa tara oti o Solomoni na vale i Jiova kei na vale ni tui, kei na veika kecega sa via cakava,

2 Sa basika o Jiova vei Solomoni ena i karua ni gauna " me vaka ni a basika vua mai Kipioni.

3 Sa tukuna vua o Jiova, "Au sa rogoca na nomu masu kei na nomu vakamamasu o sa cakava mai vei au; Au sa tawasea vakatabakidua na vale oqo o sa tara me tiko kina na

Yacaqu me sega ni mudu, na Mataqu kei na Yaloqu ena tiko ga e kea, Me'u kua ni guilecava kina.

4 "Oqo, kevaka o sa lako e mataqu, me vaka sa lako e mataqu o Tevita na tamamu e na yalodina kei na yalodonu, mo cakava kina na veika kece Au sa vakarota vei iko, ka maroroya na Noqu i lesilesi kei na Noqu lewa,

5 "Au na vakadeitaka nai tikotiko vakaturaga ni nomu matanitu e Isireli me sega ni mudu me vaka, 'Au sa yalataka vei Tevita na tamamu ka vaka: ena sega ni yali vei iko na tagane e nai tikotiko vakaturaga e Isireli.'

6 "Ia, kevaka o iko, se o ira na luvemu, o ni sa vuki tani mai na nomuni muri Au, ka sega ni maroroya na Noqu i vakaro kei na Noqu i lesilesi, Au sa biuta oti tu e matamuni, ka lako me muria na Kalou tani eso ka qaravi ira,

7 "Oqori, Au na musuki Isireli tani kina mai na vanua Au sa solia vei ira; kei na vale oqo, Au sa vakatabuya ki na yacaqu, Au na kauta tani mai Mataqu. O Isireli sa na ka ni veitalanoa kei na ka ni veivosaki walega vei ira na tamata.

8 "Na vale oqo sa vakacerecerei; o ira kece era na tavalu vaka oqo, era na kidroa ka tukuna, 'Na cava sa cakava kina na veika oqo o Jiova ki na vanua kei na vale talega?'

9 "Era na sauma mai, ka vaka: 'Baleta ni ra sa gole tani mai vei Jiova na nodra Kalou, o Koya ea kauti ira tani mai Ijipita, ka maroroya na kalou tani ka lotu vei ira ka qaravi ira; oqo na vuna sa kauta mai kina vei ira o Jiova na veika ca oqo.'"

10 Sa qai yaco ni sa oti e ruasagavulu na yabaki ena nona tara oti na vale e rua oqo o Solomoni, na vale i Jiova kei na vale ni tui

11 (O Irami na tui Taia sa solia vei Solomoni na Sitari kei na damanu kei na koula, na kena levu ga e vinakata), oqo sa vakavuna vei Solomoni me solia vei Irami e ruasagavulu na koro ena vanua o Kalili.

12 Sa lako tani mai Taia oirami me raica na veikoro sa solia vua o Solomoni, ia, era sa sega ni vinaka vua.

13 Sa qai tukuna kina, "Sa koro vakacava o sa solia vei au, taciqu?" sa vakayacana kina me Vanua ni Kabulu me vaka ena siga oqo.

14 O Irami, sa qai vakauta vua na tui e dua na drau ruasagavulu na taledi koula.

15 Oqo sara ga nai naki ni nona vakaduria e dua na mata cakacaka levu o Solomoni; me tara na: Vale i Jiova, Vale ni tui, Na koro ni valu o Milo, Na bai kei Jerusalemi, O Esori, O Mekito, O Qesa.

16 (O Fero na tui Ijipita sa lako cake me tauri Qesa ka vakama ena bukawaqa, ka vakamatei ira na kai Kenani era sa tiko ena koro, ka sa solia mei voli kei luvena yalewa vei Solomoni na watina.)

17 O Solomoni sa tarai Qesa kei Beci Oroni,

18 O Baelaca kei Tadumori ena vanua liwa ena vanua o Juta,

19 Na veikoro kece ni maroroi yaya sa tiko vei Solomoni, na koro ni qiqi ni valu, na koro ni i valu vodo ose, kei na veika ga sa gadreva o Solomoni me tara e Jerusalemi, Lepanoni kei ira kecega sa vakarorogo ena nona lewa.

20 O ira kece sa vo vei ira na Amoraiti, na Itaiti, na Perisaiti, na Ivaiti kei ira na Jepusaiti, o ira sa sega ni luvedra na Isireli.

21 O ira sa, kena kawa ni kena vovo ni tamata era sa tiko ena vanua " o ira oqo na kena vovo era sa sega ni vakarusai vakadua mai vei ira na Isireli " mai vei ira oqo sa vakaduria cake kina nai lawalawa daucakacaka me vaka ena siga oqo.

22 Ia, mai vei ira na luvei Isireli, sa sega ni vakacuruma o Solomoni e dua ki nai lawalawa daucakacaka oqo, baleta ni ra sa tamata i valu, ka nona dauniveiqaravi, era dauraica na

cakacaka, era liuliu ni i valu, era i liuliu ni i valu vodo ose, ka i liuliu ni i valu vodo qiqi ni valu.

23 Na kena vo, era sai liuliu ni vei i liuliu lalai, na veiya limanadrau na veiya limasagavulu na cakava na cakacaka kei na lewa na cakacaka.

24 Ia, o koya na luwei Fero yalewa sa lako cake mai na Koro i Tevita ki na nona vale sa tara vua o Solomoni. Sa tara talega na koro ni valu.

25 Sa vakatolu ena dua na yabaki sa vakacaboi soro kama kina o Solomoni, nai soro talega ni veivinakati ena cabocabo ni soro sa tara vei Jiova, sa vakama talega na veika boi vinaka vata tukuna e na i cabocabo ni soro vei Jiova. Sa vakaotia na valenisoro.

26 Sa cakava talega o Solomoni e so na waqa e Esioni Keba sa voleka e Elaci ena matasawa ni Wasawasa Damudamu, ena nodra vanua na Itomi.

27 Sa tala yani o Irami na nona tamata vata kei na veiwaqa oqo, o ira sa kila vinaka na wasawasa me ra cakacaka vata kei ira na tamata i Solomoni.

28 Era sa qai lako ki Ofiri ka kauta mai e va na drau ruasagavulu (420) na taledi koula ka kauta vei Solomoni.

CHAPTER 10

Ni sa rogoca na ranadi mai Sipa nai rogorogo kei Solomoni me baleta na yaca i Jiova, sa lako mai me vakatovolei koya ena so na veitaro dredre.

2 Sa lako mai ki Jerusalemi kei na dua nai lawalawa levu, na kameli era sa dreketa tu mai e levu na veika talei, sa levu sara na koula kei na veivatu talei, ni sa lako mai vei Solomoni, sa mai tukuna sara vua na veika kece sa tu e lomana.

3 Sa sauma kece vua o Solomoni me vaka na nona taro; sa sega na ka e dredre vua na tui, me sega ni vakamacalataka rawa vua.

4 Ni sa raica kece na ranadi mai Sipa na vuku sa tu vei Solomoni, na vale sa tara,

5 na kakana sa tu ena nona teveli, nai tuvatuva ni nodra i dabedabe na dau veiqravi, na nodra veiqravi na dauveiqravi, na nodra i sulu, o ira na dau tu taka na mena na tui, na nona i curucuru ki na vale i Jiova "na veika oqo sa vakayalia vakadua na nona vakilakila.

6 Sa qai tukuna vua na tui, "Sai tukutuku dina au a rogoca mai noqu vanua me baleta na nomu vosa kei na nomu vuku.

7 "Ia, au sega ga ni vakabauta na vosa, me yacova ni'u sa mai raica e mataqu dina; io, e dina, e veimama e a sega ni tukuni vei au, na nomu vuku kei na nomu rawa ka sa sivia na i rogorogo au sa mai rogoca.

8 "Me ra kalouvinaka na nomuni tamata kei ira na nomuni dauveiqravi, o ira sa dau solia tu ga na nodra veitokoni vei kemuni ka rogoca na nomuni vuku!

9 "Me vakalouvinakataki o Jiova na nomuni Kalou, o koya sa marautaki kemuni ka vakadaberi kemuni ena i tikotiko vakaturaga e Isireli! Baleta ni o Jiova sa lomani Isireli me sega ni mudu, oqori na vuna sa cakava kina mo tui, me caka kina na ka e dodonu ka vakadodonu."

10 Sa qai solia vua na tui e dua na drau ruasagavulu na taledi koula, na veika vivinaka sa levu sara, kei na veivatu i yau talei. Sa sega tale ni dua na gauna e basika mai kina na veika vivinaka vaka oqo me vaka sa solia na ranadi mai Sipa vei Solomoni na Tui.

11 Sa vakatalega kina na veiwaqa nei Irami, sa dau kauta mai na koula mai Ofira, sa kauta talega mai na kau talei e levu sara kei na vei vatu talei mai Ofira.

12 Sa cakava na tui nai kabakaba ni vale ni soro mai na vei kau talei oqo, kei nai kabakaba ni vale ni tui talega, sa caka talega kina na bitu ni vakatagi kei na i yaya ni

vakatagi vakawa me nodra na dausere. Sa sega ni basika tale na kau vinaka oqo, se me kune tale e dua e rau mataqali vata.

13 O Solomoni na Tui sa solia vei Ranadi mai Sipa na veika kecega sa vinakata ka gadreva, na veika kecega sa kerea, oqo nai kuri ga ni veika sa solia ena i solisoli vakaturaga. Sa lesu tale o koya ki na nona vanua, o koya kei ira na nona dauveiqaravi.

14 Na i vakarau bibi ni koula sa dau kau mai vei Solomoni ena veiyabaki sa ono na drau onosagavulu ka ono na taledi koula,

15 Oqo sa sega ni wili kina mai vei ira na dauvoli ciri, nai vakacavacava mai vei ira na dauveivoli; mai vei ira na tui kece e Arapea, kei na kena mai vei ira na kovana ni vanua.

16 Na Tui o Solomoni sa cakava e rua na drau na i sasabai lelevu ena koula; e ono na udolu na dola na koula dua nai sasabai.

17 Sa cakava talega e tolu na drau nai sasabai lalai ena koula; e dua na udolu walu na drau na dola na koula dua nai sasabai. Sa biuta na tui nai sasabai oqo ena vale ni veikau mai Lepanoni.

18 Sa cakava na tui e dua nai tikotiko vakaturaga e vaka i leu levu, ka qai boroi ena koula dina.

19 Na i tikotiko vakaturaga oqo sa ono na kena i kabakaba, na ulu ni i tikotiko oqo sa cawiri e na yasa e muri. Sa tiko nai taqataqa ni liga ena yasana ruarua ni dabedabe ka rau sa yadua tu na i taqataqa ni liga oqo na laione.

20 Era sa tucake tu e tinikarua na laione, yadua ena dui yasa ni kabakaba e ono: sa sega ni bau caka oqo ena dua tale na matanitu.

21 Na vei bilo kece ni gunu nei Solomoni na Tui sa koula ga, kei na veiyaya kece ni vale ni veikau mai Lepanoni sa koula dina sara; sa sega na ka e caka ena siliva “ ni sa sega tu ni wilika o Solomoni me dua na ka na siliva ena nona gauna.

22 Sa tu talega na waqa ni veivoli nei Solomoni na Tui e wai kei na vei waqa nei Irami vakadua ena veiyatolu na yabaki sa daulako mai na waqa ni veivoli me kauta mai na koula, na siliva, nai leu ni manumanu lelevu, na maqe qase kei na maqe gone.

23 Sa sivi ira kece na tui e vuravura o Solomoni na Tui ena i yau kei na vuku talega.

24 O vuravura tauoko sa vakasaqara me sota kei Solomoni mera rogoca na nona vuku, me vaka sa biuta ki lomana na Kalou.

25 Na tamata yadua sa kauta mai na nona i loloma: nai yaya siliva, nai yaya koula, nai sulu, nai yaragi ni valu, na veika vivinaka, na ose, na meule ena veigauna lokuci ena veiyabaki.

26 O Solomoni sa vakasoqona na qiqi ni valu kei na tamata vodo ose: sa tiko vua e dua na udolu va na drau na qiqi ni valu tinikarua na udolu na dauvodo ose era sa tiko e Jerusalemi vata kei na tui.

27 Na tui sa cakava e Jerusalemi na siliva me vaka ga na vatu kei na sitari me levu sara me vaka ga na vuni lolo era sinai tu mai na buca.

28 Sa tu vei Solomoni na ose era vakau sara mai Ijipita kei Kera, o ira na dauveivoli ni tui era sa volia mai Keva ena i sau vinaka.

29 E dua na qiqi sa voli mai Ijipita e nai sau e va na drau na dola, kei na dua na ose e dua na drau limasagavulu na dola. Dua na udolu va na drau na qiqi e lima na drau onosagavulu na udolu na dola, tinikarua na udolu na ose e dua na milioni walu na drau na udolu na dola.

CHAPTER 11

Na tui o Solomoni sa domona e levu na yalewa vulagi, sa vakatalega kina na luvei Fero goneyalewa: O ira na yalewa ni Moape, Amoni, Itomi, Saitoni kei ItaitiO

2 Mai vei ira na veimatanitu sa tukuna kina o Jiova vei ira na luvei Isireli " "Mo ni kua kina ni vakawati veicurumaki kei ira, se o ira vei kemuni. Ni ra na vukica dina na yalomuni ki na nodra Kalou." Sa vesuki o Solomoni eke, ena vuku ni nona dodomo.

3 Sa vitu na drau na watina era raluve, ka tolu na drau na watina mei vukeyuke tu ga; o ira na watina oqo, era sa vukica tani na yalona.

4 Sa yaco ni sa qase mai o Solomoni, o ira na watina era sa vukica na yalona ki na veikalou tani, ka sa sega ni dina na yalona vei Jiova na Kalou, me vaka na yalo i Tevita na tamana.

5 Sa muri Asetoroci o Solomoni na nodra kalou yalewa na kai Saitoni kei Milikomi na kalou vakasisila na luvei Amoni.

6 Sa cakava na ka ca o Solomoni ena matai Jiova, ka sa sega ni taucoke na yalona ena nona muri Jiova me vakataki Tevita na tamana.

7 Sa qai tara o Solomoni e dua na tikina cecere me nei Kimosi na ka vakasisila kei Moape, ena ulunivanua sa donui Jerusalemi, me nodrau vata kei Moleki na nodra ka vakasisila na Amoni.

8 Sa caka vei ira kece na watina vulagi, ni ra sa vakama nai soro boivinaka me nodra i soro vua na nodra kalou.

9 Sa cudruvi Solomoni o Jiova, ni sa gole tani na yalona mai Vua na Kalou kei Isireli, o Koya sa rairai vakarua oti mai vei koya,

10 Ni sa vakaroti koya oti kina ena vuku ni veika vakaoqo, o ya me kakua ni muri ira na veikalou tani; ia, sa sega ga ni via maroroya na veika sa vakarota o Jiova.

11 Sa tukuna kina vaka oqo o Jiova vei Solomoni, "Ni o sa cakava na veika oqo, ka ni o sa sega ni maroroya na Noqu veiyalayalati, na Noqu lesilesi o koya Au sa vakarota vei iko, Au na kauta tani na matanitu mai vei iko ka solia vua e dua na dauveiqaravi.

12 "Ia mo kila ga oqo, Au na sega ni cakava na veika oqo ena nomu gauna, ena vuku i Tevita na tamamu; Au na cakava oqo, mai na ligana na luvemu.

13 "Au na sega ni kauta tani na matanitu taucoke, Au na solia e dua ga na yavusa vua na luvemu, ena vuku i Tevita na Noqu tamata, ena vuku talega i Jerusalemi Au sa digitaka."

14 Sa vakatubura e dua na meca vei Solomoni o Jiova, o Etati na kai Itomi, o koya sa dua na kawa mai vei tui Itomi.

15 Sa yaco ena nona tiko mai Itomi o Tevita, sa lako cake o Joape me buluti ira na vakamatei, oqo, ena nona sa vakamatei ira kece na tagane mai Itomi

16 (Baleta, ni ono na vula sa tiko ga mai kea o Joape kei ira na Isireli, me yacova ni sa musuki laivi na tagane kecega e Itomi),

17 Sa dro me lako sobu ki Ijipita o Etati, o koya kei na so na kai Itomi, na tamata nei tamana vata kei koya, e se gone lailai o Etati ena gauna o ya.

18 Era sa tucake mai Mitiani ka lako mai ki Parana; era sa kauta vata mai e so na tamata mai Parana ka lako ki Ijipita vei Fero na tui Ijipita, o koya sa solia vua na veivale, nai wasewase ni kakana ka solia talega vua na vanua.

19 Sa kune loloma o Etati ena mata i Fero, ka rawata kina e dua na watina " oqo na tacina na wati Fero ga, oqo na taci Ranadi Tavenisa.

20 Na taci Tavenisa oqo sa vakasucumi Kinubaca na luvena tagane. Sa mai susugi Kinubaca o Tavenisa ena vale nei Fero, ka sa mai tiko vata kei ira na luvei Fero.

21 Ni sa rogoca mai Ijipita o Etati ni sa mate o Tevita kei Joape talega nai liuliu ni

mataivalu, sa lako ki na noqu vanua."

22 Sa tukuna vua o Fero, "Na cava e leqa, ena nomu sa tukuna mo lako ki nomu vanua?" sa sauma yani o Etati, "E sega, mo laivi au ga me'u lako."

23 Ia, na Kalou sa vakatubura tale vua e dua na kena meca, o Risoni na luvei Eliata, o koya ka dro tani mai vua na nona turaga, mai vei Etatiesa na tui Soba.

24 Sa vakasoqoni ira mai na tamata vua ka sa mai nodra i liuliu, ni sa vakamatei ira na Soba o Tevita. Era sa lako ki Tamasiko ka tiko mai kea ka lewa mai Tamasiko.

25 Sa meca kei Isireli o koya, ena gauna kece i Solomoni. (ka i kuri ni leqa ka vakavuna o Etati); Sa vakasisilataki ira na Isireli, ka sa mai lewa sara e Siria.

26 Na daveiqaravi i Solomoni, o Jeropoame na luvei Nepate na Ifereimi mai Sereta, o Serua na tinana e dua na yada sa vuki tani talega mai vua na tui.

27 Oqo na vu ni nona vuki tani mai vua na tui: sa tara o Solomoni e dua na bai ni koro, ka vakavinakataka na veika era sa ca tu ena Koro nei Tevita na tamana.

28 O Jeropoame sa dua na tamata kaukauwa ni vala: ia o Solomoni sa raica ni sa dua na tamata daucakacaka vakamatau "sa mani lesi koya me nodra i liuliu na daucakacaka ena vale nei Joseva.

29 Sa yaco ena gauna sa lako tani kina mai Jerusalemi o Jeropoame, na parofita o Eaija sa sotavi koya ena sala; ka sa vakaisulutaki koya tu ena i sulu vinaka ka vou, ka e rau sa tiko ruarua ga ena buca.

30 O Eaija sa taura ga e dua nai sulu vou sa tiko vua ka basuka me tinikarua na tikina.

31 Sa tukuna vei Jeropoame, "Ttaura vei iko e tini, ni sa tukuna na Kalou o Jiova ni Isireli, 'Raica au na basuka na matanitu mai na ligai Solomoni, ka au na solia ki na ligamu e tini na yavusa ki vei iko

32 '(Ena nona ga e dua na yavusa, ena vuku ni Noqu tamata o Tevita, ena vuku i Jerusalemi talega na koro au digitaka mai na yavusa kecega e Isireli),

33 'Baleta ni ra sa biuti au ka qaravi Asitoreci na kalou yalewa ni Saitoni, o Kimosi na kalou ni Moape kei Milikomi na kalou ni Amoni, ka sega ni via muria na Noqu sala "me ra cakava kina na veika e vinaka e Mataqu ka maroroya na Noqu i lesilesi kei na Noqu lewa me vakataki Tevita na tamana.

34 'Ia, Au na sega ga ni taura tauoko na matanitu mai vua baleta Ni'u sa cakava me veiliutaki ena nona bula tauoko ena vuku i Tevita na tamana, o koya Au digitaka baleta ni sa maroroya na Noqu i vakaro kei na Noqu i lesilesi.

35 'Au na kauta tani na matanitu mai na ligai na luvena ka solia ki na ligamuOe tini na yavusa.

36 'Ki vua na luvena Au na solia kina e dua na yavusa "me dua tiko kina na cina i Tevita e mataqu e Jerusalemi, na koro ga Au sa digitaka vei Au me tiko kina na Yacaqu.

37 'Au na tauri iko, o na veiliutaki me vaka o sa gadreva, ka o na tui e Isireli.

38 'Ena yaco kevaka o sa na rogoca na veika kece au sa vakarota vei iko ka lako ena Noqu sala ka cakava na veika e dodonu e Mataqu, ka maroroya na Noqu i lesilesi kei na Noqu i vakaro me vakataki Tevita na Noqu tamata oqori, Au na qai tiko vata kei iko ka tara vei iko e dua na vale tudei me vaka Au sa tara vei Tevita, ka au na soli Isireli talega vei iko.

39 'Au na vakararawataki ira na kawa i Tevita ena vuku ni veika oqo, ia ena sega ga ni mudu."

40 Sa qai vakasaga o Solomoni me vakamatei Jeropoame. Sa tucake ga o Jeropoame ka dro ki Ijipita vei Sisaki na tui Ijipita, ka sa tiko ga mai Ijipita me yacova na mate nei Solomoni.

41 Na vo ni veika kece sa vakayacora o Solomoni, na veika kece e cakava, na nona vuku kecega, sa sega ni volai ena i vola ni cakacaka i Solomoni?

42 Na i wiliwili ni veiyabaki sa lewa kina o Solomoni e Jerusalemi ena vuku i Isireli tauoko sa vasagavulu na yabaki.

43 Sa vakacegu vata kei ira na nona qase o Solomoni ka sa buluti ena koro nei Tevita na tamana. Sa veiliutaki o Reopoame na luvema.

CHAPTER 12

Sa lako ki Sikemi o Reopoame, ni ra sa lako kece mai na Isireli ki Sikemi me buli koya me tui.

2 Ni sa rogoca o Jeropoame na luvei Nepati na veika oqo (ni a se tiko ga mai Ijipita, ena nona dro mai na mata i Solomoni na tui),

3 Era sa talatala vua me lako mai. O Jeropoame kei ira na lewei Isireli tauoko era sa lako mai vei Reopoame ka tukuna,

4 "O tamamu sa vakabibitaka na neimami i colacola " mo vakamamadataka nai colacola sa veivakaocai kina o tamamu, keimami na qai qaravi iko."

5 Sa tukuna vei ira o Reopoame, "mo ni lako mada ka lesu tale mai ni oti e tolu na siga," era sa lako yani na tamata.

6 Na tui o Reopoame sa taroga na nodra i vakasala na qase era sa dau tu e matai tamana o Solomoni ni a se bula tiko, sa taroga, "nai vakasala cava dou na solia me'u tukuna yani vei ira na tamata?"

7 Era sa vosa vua ka vaka, "kevaka mo sa dauveiqravi vei ira na tamata oqo e na siga e dai ka cuva vei ira ka saumi taro vei ira, keimami na qai nomu tamata me sega ni mudu."

8 Sa sega ni ciqoma nai vakasala era solia na qase, sa qai veivosaki kei ira na nona i caba era tubu vata, o ira sa tu e matana.

9 Sa qai tukuna vei ira, "nai vakasala cava o ni na solia? "Na cava me'u na sauma vei ira na tamata era sa vosa oti vei au, ka vaka: "mo vakamamadataka nai colacola sa biuta vei keimami o tamamu'?"

10 Era sa tukuna vua na nona i caba era a tubu vata ga mai, "mo vosa vei ira na tamata oqo, o ira sa tukuna tiko,' O tamamu sa vakabibitaka nai colacola " o iko mo vakamamadataka vei keimami,' - mo qai tukuna vaka oqo vei ira; 'na noqu i qaqalo lailai sa vavaku cake mai na tolo tamaqu!

11 'Oqo, na veivanua e biuta kina o tamaqu nai colacola e bibi vei kemuni, au na vakaikuritaka nai colacola oqori. Sa kuitataki kemuni o tamaqu ena wa qaliqali " ia, oi au, ena waya vakavotona!"'

12 O Jeropoame kei ira kece na tamata, era sa lako mai vei Reopoame ena i katolu ni siga, me vaka sa vakarota na tui ka vaka, "mo ni lako tale mai ena i ka tolu ni siga."

13 Sa vosa vakaukauwa vei ira na tamata na tui ka sega ni via rogoca na nodra i vakasala na qase;

14 Sa vosa vei ira me vaka na nodra i vakasala na nona i caba ka vaka: "au na vakaruataka nai colacola sa solia vei kemuni o tamaqu, ka au na kuitataki kemuni e kuita waya vakavotona!"

15 Sa sega ni rogozi ira na tamata na tui; ni sa mai vei Jiova na ka oqo, me rawa ni vakayacori kina na nona vosa, sa vosa oti kina o Jiova vei Eaija na kai Silone vei Jeropoame na luvei Nebati.

16 Ni ra sa kila na Isireli taucoko ni sa sega ni via rogoci ira na tui, era sa vosa vua na tui ka vaka: "na cava sa neimami i votavota mai vei Tevita? Sa sega na ka me neimami mai vua na luevi Jese, mo ni lako ki na nomuni vale na Isireli! Mo lako talega ki na nomu vale Tevita. Era sa lesu yani na Isireli ki na nodra i tikotiko.

17 Ia, o Reopoame sa lewa vei ira na Isireli era sa tiko e Juta.

18 Na tui o Reopoame sa talai Adorami, o koya sa dau raica nai lavo, ia o ira kece na Isireli era sa vakaviriki koya ena datu, ka sa mate sara. Sa mani vakasosolo vakatotolo na tui o Reopoame ka dro tani ki Jerusalemi.

19 Era sa vuki tani kina na Isireli mai na vale i Tevita me yacova na siga oqo.

20 Ni ra sa rogoa na Isireli ni sa lesu mai o Jeropoame, era sa talatala vei koya ka sa lako mai ki nai soqosoqo levu, ka vakatikori koya me tui e Isireli. Sa sega ni dua e muria na vale nei Tevita, o Juta duadua ga.

21 Ni sa lako mai ki Jerusalemi o Reopoame, sa vakasoqoni ira kece na vale i Juta kei na yavusa i Penijamini e dua na drau walusagavulu na udolu na tamata digitaki, o ira na dauvala me ra valuti na vuvale nei Isireli. Oqo me ra vakalesui kina na matanitu nei Reopoame ki na vuvale nei Solomoni.

22 Ia, sa lako mai na vosa i Jiova vei Semaia na tamata ni Kalou ka vaka,

23 "Mo vosa vei Reopoame na luevi Solomoni na tui Juta, vei ira kece talega na vale i Juta kei Penijamini, vei ira kece talega na vo ni tamata ka tukuna,

24 'Sa tukuna o Jiova: "mo kua ni lako cake mo vala kei ira na tacimu na luevi Isireli. Me ra dui lesu tale na tamata ki na nodra dui vale, (na lewa oqo sa mai vei Au).""'' Era sa talairawarawa ki na vosa i Jiova, ka vuki lesu me vaka na vosa i Jiova.

25 O Jeropoame sa tarai Sikemi ena veiulunivanua e Iferaimi ka tiko kina. Sa lako talega mai kea ka tarai Penueli.

26 Sa tukuna ki na yalona o Jeropoame, "ena rawa ni lesu tale na matanitu ki na vale nei Tevita:

27 "Kevaka era sa lesu na tamata me vakaboi soro ena vale ni Kalou mai Jerusalemi " ka me sa lesu tale na yalodra na tamata vei Jiova, o Reopoame na tui Juta, era na vakamatei au ka lesu vei Reopoame na tui Juta."

28 Sa tauri vakasala na tui, ka cakava e rua na lue ni bulumakau koula ka tukuna vei ira na tamata, "Sa rui dredre mo ni lako tale ki Jerusalemi. Oqo na nomuni kalou, i Isireli, o koya e a kauti kemuni cake mai na vanua o Ijipita!"

29 Sa vakaduria o koya e dua mai Peceli ka dua mai Tani.

30 Oqo sa yaco mei valavala ca " ni ra sa lako na tamata me ra cuva kina, me yaco sara i Tani.

31 Sa caka e dua na kena vale ena tikina cecere, ka sa digitaka na kena bete mai vei ira na duidui kecega, ka sega ni mai vei ira na livai.

32 Sa vakatabuya o Jeropoame e dua na Solevu ena i ka tinikalima ni siga e nai ka walu ni vula, me vaka na solevu sa caka e Juta, ka era sa vakacobora nai soro ena i cabocabo ni soro. Sa cakava oqo e Peceli ni sa vakaboi soro tiko ki na bulumakau koula, e a cakava ga. E Peceli sa vakatikori ira kina na bete ena tikina cecere ea cakava talega.

33 Sa vakacobora nai soro ena i cabocabo ni soro sa tara ga o koya e Peceli e na i ka tinikalima ni siga e nai ka walu ni vula me vaka sa lewa ga e yalona. Sa vakatabuya e dua talega na solevu me baleti ira na gone ni Isireli. Sa vakacobora kina na kena i soro ka vakama talega na veika boi vinaka.

Ka raica, sa dua na tamata ni Kalou sa lako mai Juta ki Peceli, me vaka na vosa ni Kalou, o Jeropoame sa tucake tu e nai cabocabo ni ka boi vinaka.

2 Sa kaci yani vaka ki nai cabocabo, me vaka me vosa i Jiova ka tukuna: "Nai cabocabo, nai cabocabo ni soro, sa tukuna o Jiova, 'Mo kila, sa na sucu e dua na gone, o Josaia na yacana ena vale i Tevita, vei iko, ena vakacobora o koya na bete ni tikina cecere o koya sa vakama na ka boi vinaka vei iko, na suina na tamata ena vakamai ena vukumu."

3 Sa solia talega e dua nai vakatakilakila ena siga vata ga o ya ka tukuna: "Oqo nai vakatakilakila sa tukuna o Jiova, ena wasei rua vakaidina na i cabocabo ni soro ka vakakabuwacarataki na kena dravusa."

4 Sa qai yaco ni sa rogoca o Jeropoame na tui, na veika oqo, na nona vosa na tamata ni Kalou o koya sa kaci yani ena i cabocabo ni soro mai Peceli, ni sa dodoka yani na ligana ki nai cabocabo ni soro ka tukuna, "Vesuki koya!" Na ligana sa dodo yani, sa sega ni rawa me kauta lesu tale vua baleta ni sa mate mai.

5 Sa kabasu rua talega nai cabocabo ni soro ka sa tasova yani na kena dravusa, me vaka ga nai vakatakilakila sa vosa kina na tamata ni Kalou mai na vosa ni Kalou.

6 Sa sauma yani na tui vua na tamata ni Kalou, "Au kerea me vakasukai na lewa ni nomuni Kalou o Jiova, ka masu ena vukuqu me vakasukai lesu tale na kaukauwa ni ligagu." Sa masu vei Jiova na tamata ni Kalou, ka sa kaukauwa tale na liga ni tui me vakaga e liu.

7 Sa qai tukuna na tui vua na tamata ni Kalou, "Mo lako vata mai kei au i vale, ka'u na solia vei iko e dua nai vakavinavinaka."

8 Ia, sa tukuna mai na tamata ni Kalou vua na tui, "Kevaka mada ga mo solia vei au na veimama ni nomu vale " au na sega ni lako vata kei iko, se me'u kana madrai se gunu wai ena vanua oqo.

9 "Ni sa vakaroti mai vei au me vaka na vosa i Jiova ka vaka: 'Mo kua ni kana madrai se gunu wai, se mo lesu tale ena sala o lako mai kina.'"

10 Sa lesu tale o koya ena dua tale na sala e a lako mai kina, ena nona lako mai ki Peceli.

11 E dua na parofita matua sa tiko mai Peceli, era sa lako mai na luvena ka tukuna vua na veika kece sa cakava na tamata ni Kalou ena siga o ya mai Peceli; era sa tukuna talega vua na vei vosa kece sa tukuna vua na tui.

12 Sa tukuna vei ira o tamadra, "Sa lako ena yasana e vei o koya?" Ni ratou sa raica na luvena na yasana sa lako kina na tamata ni Kalou.

13 Sa tukuna tale vei iratou na luvena, "Dou vakarautaka na asa vei au," e ratou sa vakarautaka na asa vei koya, ka sa vodo kina,

14 Sa qai ciciva yani na tamata ni Kalou, ka raici koya ni vakacegu tiko ena dua na ruku ni vuni oki. Sa mani tarogi koya, "O iko beka na tamata ni Kalou e lako tiko mai Juta?" Sa sauma mai, "Sai au ga."

15 Sa tukuna yani vua, "Lako vata mai kei au, mo mai kana madrai mada."

16 Sa sauma yani na tamata ni Kalou, "Au na sega ni rawa ni lesu vata kei iko se lako vata kei iko, se me'u kana madrai ka gunu wai ena vanua oqo vata kei iko.

17 "Ni sa tukuna oti vei au na vosa ni Kalou, 'O na sega ni kana madrai se gunu wai ena vanua oqo, se mo lesu tale ena sala o lako mai kina.'"

18 Sa tukuna yani na matua oqo, "O au talega na parofita me vakataki iko. E dua na agilosи sa vosa vei au ena vosa i Jiova ka tukuna, 'Mo kauti koya lesu mai ki nomu vale, me mai kana madrai ka gunu wai'" (ia, sa lasu o koya.)

19 Sa lako mai na tamata ni Kalou kei na parofita lasulasu oqo ka mai kana madrai ka gunu wai e nona vale.

- 20** Sa yaco ni rau sa dabe tiko e na teveli, sa yaco mai na vosa ni Kalou vei koya, na parofita sa kauti koya lesu mai na tamata ni Kalou;
- 21** Sa kaci tagitagi yani vua na tamata ni Kalou sa lako tiko mai Juta ka tukuna, "Sa tukuna vaka oqo o Jiova, 'Baleta ni o sa talaidredre ki na vosa ni Kalou ka sega ni maroroya na i vakaro sa tukuni vei iko mai vua na Kalou o Jiova,
- 22** "O sa lesu mai, ka kana madrai, ka gunu wai ena vanua ka vosa kina vei iko o Jiova, "Kua ni kana madrai se gunu wai," na yagomu mate ena sega ni lako ki na nodra i bulubulu na tamamu."
- 23** Sa yaco ni sa kana madrai oti ka gunu talega, sa vakarautaki talega vua na asa.
- 24** Ni sa lako yani, sa sotavi koya e dua na laione ena sala ka vakamatei koya. Sa viritaki tu na yagona ena sala, ka sa tucake tu e yasana na asa kei na laione talega.
- 25** Era sa lako yani na tamata ka raica na yago ni mate sa tu ena sala kei na laione sa tu voleka kina. Era sa lako yani ki na koro ka talanoataka ena vanua sa tiko kina na parofita qase.
- 26** Ni sa rogoca o koya na parofita e a kauti koya lesu mai na sala, sa tukuna "Oqo na tamata ni Kalou sa talai dredre mai na vosa ni Kalou, na Kalou sa soli koya ki na laione, sa basuraki koya ka vakamatei koya, me vaka na vosa i Jiova, e a vosa kina vua."
- 27** Sa tukuna vei luvena, "Vakarautaka na asa vei au." Sa vakarautaki na asa vua.
- 28** Sa lako yani ka raica na yagona na tamata ni Kalou ni sa tu ena sala, ka rau sa tu vata na asa kei na laione e yasana. Na laione sa sega ni kania na yagona se basuka na asa.
- 29** Na parofita sa keveta cake na yago ni tamata ni Kalou ka vakadavora ena asa ka kauta lesu. Sa lako yani na parofita oqo ka vakalolokutaki koya ena koro ka buluta na tamata ni Kalou.
- 30** Sa biuta na yagona ena nona i bulubulu, ka era sa vakalolokutaki koya ka tukuna tiko "Na taciqu! na taciqu!"
- 31** Ni sa buluta oti, sa tukuna vei na luvena tagane, "Ni'u sa mate, ni buluti au e nai bulubulu sa bulu kina na tamata ni Kalou, na suiqu me tiko tarava na suina.
- 32** "Na veika kece sa kacivaka yani o koya me vaka na vosa i Jiova ena vuku ni cabocabo ni solo e Peceli, ena vuku ni veitikotiko tabu ena tikina cecere era sa tiko ena koro mai Samaria, ena yaco vakaidina."
- 33** Ni sa oti na veika oqo o Jeropoame sa sega ni lako tani mai na nona sala ca. Sa caka cala tale ena nona digitaka na bete mai na vei wasewase kecega baleta na tikina cecere; o koya ga sa vinakata, sa vakatabui sara, ka sa dua vei ira na bete ni tikina cecere.
- 34** Oqo sara ga nai valavala ca ni vale nei Jeropoame, ni sa dodonu me vakawabokotaki ka vakarusai mai na dela i vuravura.

CHAPTER 14

Ena gauna o ya o Apaitia na luvei Jeropoame sa tauvimate.

- 2** Sa tukuna o Jeropoame vua na watina, "Mo tucake vakaisulu mo kua ni kilai, me ra kua ni kila kina ni o wati Jeropoame, ka lako ki Sailo. Sa tiko mai kea o Eaija na parofita o koya sa tukuna vei au ni'u na tui vei ira na tamata oqo.
- 3** "Mo kauta e tini nai buli madrai, me so na keke, dua na tavaya oni, ka lako vua; ena tukuna mai vei iko na veika baleta na gone."
- 4** Sa cakava vakakina na wati Jeropoame, sa tucake ka lako ki Sailo, ka lako ki na vale nei Eaija. Sa boko tu na matai Eaija ni sa qase sara.

5 Sa tukuna o Jiova vei Eaija, "Oqo na wati Jeropoame, sa lako tiko mai me tarogi iko me baleta na luvena ni sa tauvimate. Mo tukuna vakaoqo vua; ni sa lako tiko mai me vaka e dua tale na yalewa."

6 Sa yaco, ni sa rogoca o Eaija na rorogo ni kalawa mai na katuba, sa tukuna, "Curu mai na wati Jeropoame, na cava o via vaka kina e dua tale na yalewa? Ni'u sa talai mai vei iko ena dua nai tukutuku ca.

7 "Lako ka tukuna vei Jeropoame, 'Sa tukuna o Jiova na Kalou ni Isireli: "Baleta Ni'u sa vakacerecerei iko vei ira na tamata ka cakava mo lewa vei ira na Noqu tamata na Isireli,

8 "Ka kauta tani na matanitu mai na vale i Tevita ka solia vei iko, ia, o sa sega ni vaka taki Tevita na Noqu tamata o koya sa maroroya na Noqu i vakaro ka muri Au ena yalona tauccoko " me cakava ga kina na veika sa dodonu e mataqu;

9 "lia, o iko sa cakava na ka ca vei ira kece sa tiko e matamu, ni sa cakava vei iko na vei kalou ka cakava na matakau mo vakacudrui Au kina, ka biuti Au ki dakumu.

10 "Mo kila, Au na kauta mai na veika caca ki na vale nei Jeropoame, Au na musuka tani na tagane kece e Isireli, bobula se i taukei; Au na kauta tani na kawa mai na vale nei Jeropoame, me vaka e dua sa kauta tani na benu me yacova ni sa oti.

11 "Na koli ena kani ira kecega sa nei Jeropoame sa mate ena koro, kei ira na manumanu vuka era na kani ira kecega sa mate ena taudaku ni koro, ni sa tukuna oqo o Jiova!""

12 "Mo tucake mo lako ki nomu vale, ni o sa curu yani ki na koro, ena mate na gone.

13 "Era na tagicaki koya kece na Isireli ka buluti koya, ni sai koya duadua ga mai vei Jeropoame sa na lako ki nai bulubulu, baleta ni sa kune vua e dua na ka e vinaka vei Jiova na Kalou ni Isireli mai na vale nei Jeropoame.

14 "O Jiova ena vakatubura vua e dua me tui e Isireli " o koya ena musuka tani na vale nei Jeropoame: oqo na kena siga, io, oqo sara ga!

15 "O Jiova ena samuti Isireli me vaka e dua na co ena loma ni wai. Ena cavuti Isireli tani mai na vanua vinaka e a solia vei ira na tamadra ka vakasesei ira yani ki na taudaku ni uciwai, baleta ni ra sa cakava na matakau me ra vakacudrui Jiova kina.

16 "O Jiova ena soli Isireli yani ena vuku ni valavala ca i Jeropoame, ni sa valavala ca o koya, ka vaka valavala ca taki ira na tamata."

17 Sa tucake na wati Jeropoame ka lako yani ka yaco ki Tirasa. Ni sa yaco yani ki na mata ni katuba ni vale, sa mate na gone.

18 Era sa buluti koya: era sa tagicaki koya na Isireli kecega me vaka na vosa i Jiova e a vosataka vei Eaija na Nona tamata na parofita.

19 Na vo ni veitukutuku kece sa cakava o Jeropoame, na nona i valu kece kei na nona lewa, era sa volai ena i tukutuku ni veigauna nodra na tui e Isireli,

20 Sa lewa o Jeropoame me ruasagavulu ka rua na yabaki, ka sa vakacegu vata kei ira na tamana, o Netava na luvena sa veiliutaki ena vukuna.

21 O Reopoame na luvei Solomoni sa lewa e Juta. Sa yabaki vasagavulu ka dua o Reopoame ni sa vakatekivu me tui kina. Sa lewa me tinikavitu na yabaki e Jerusalemi, na koro sa digitaka o Jiova mai vei ira kece na yavusa e Isireli me vakatikora kina na yacana. Na yacai tinana o Naema na Amonaiti.

22 Sa caka ca o Juta ena mata i Jiova, ka era sa vakayavalati Koya vaka ca sara me vuvutaki ira ena vuku ni nodra i valavala ca, ni sa ca vakalevu sara mai na nodra na tamadra.

23 Ni ra sa tara talega vei ira na tikina cecere, nai tikotiko tabu, na matakau kau ena veitikina cecere kece kei na vei ruku ni vunikau kece.

24 Era sa vakacala kece na tamata ena vanua. Era sa cakava na ka vakasisila mai na

veivanua " o koya sa vakaeavutaka oti o Jiova mai na matadra na Isireli.

25 Sa yaco ena i kalima ni yabaki ni lewa nei Reopoame, ni sa lako tale mai ki Jerusalemi o tui Sisaki mai Ijipita.

26 Sa kauta tani na i yau mai vale i Jiova kei na vale ni tui, sa kauta na ka kecega. Sa kauta talega na bai koula e a sa cakava tu o Solomoni.

27 Sa cakava o Reopoame na yaya varasa me kena i sosomi ka biuta tu vei ira na veiliutaki ni vakatawa, o ira sa dauyadrava na katuba ni vale ni tui.

28 Ena veigauna sa dau curu kina ki na vale ni Kalou, na tui " era sa dau kauta yani nai vakatawa ka kauta lesu tale mai ki na vale ni vakatawa.

29 Na kena vo ni cakacaka nei Reopoame kei na veika kece e cakava, era sa sega beka ni vola ena i vola ni tukutuku ni veigauna nodra na tui e Juta?

30 E rau sa dau vala tu ga o Reopoame kei Jeropoame e na nodrau veisiga kece.

31 Sa vakacegu vata kei ira na nona qase o Reopoame ka sa bulu vata kei ira ena koroi Tevita. Na yaca i tinana o Naema na Amoraiti. Sa veiliutaki o Apijami na luvena me kena i sosomi.

CHAPTER 15

Ena i ka tinikawalu ni yabaki nei Jeropoame na luvei Nabati, sa tui kina e Juta o Apijami.

2 Sa lewa tiko e Jerusalemi me tolu na yabaki. Na yaca i tinana o Maeka na makubui Apisalome.

3 Sa muria nai valavala ca kecega nei tamana, ni sa cakava tikoga e matana; sa sega ni dina na yalona vua na Kalou o Jiova, me vaka na yaloj Tevita na tamana.

4 Ena vuku i Tevita ga sa solia kina vua na Kalou o Jiova e dua na cina e Jerusalemi, me vakatikora kina na luvena me muri koya kei na nona vakadeitaki Jerusalemi;

5 Baleta, ni sa cakava o Tevita na veika e vinaka vua na Kalou ka sa sega ni vuki tani mai na veika sa vakarota vua na Kalou ena veisiga ni nona bula, vaka vo ga na veika me baleti Uraia na Itaiti.

6 E rau sa vala tikoga o Reopoame kei Jeropoame ena nona bula kecega.

7 Na kena vo ni veicakacaka i Apijami kei na veika kece sa cakava, era sa sega beka ni volai ena i tukutuku ni veigauna nodra na tui Juta? E rau sa dau vala talega o Apijami kei Jeropoame.

8 Sa vakacegu o Apijami vata kei ira na tamana, ka era sa buluti koya ena Koro i Tevita. Sa veiliutaki o Esa na luvena ena vukuna.

9 Ena i ka ruasagavulu ni yabaki ni veiliutaki i Jeropoame e Isireli, sa lewa o Esa e Juta.

10 Sa lewa me vasagavulu ka dua na yabaki e Jerualemi. Na buna o Maeka na makubui Apisalome.

11 Sa cakava o Esa na veika sa vinaka vei Jiova me vakataki Tevita na tamana.

12 Sa vakatabuya na tamata ca mai na vanua ka basuraka na matakau kecega era sa cakava na tamana.

13 Sa vakagalalataki Maeka talega na buna, mai na nona i tutu vaka tinani tui, baleta ni sa bulia nai vakatakarakara vakasisila kei Asera. o Esa sa taya sobu nai vakatakarakara kei Asera ka vakama ena batu ni wai mai Kitironi.

14 Era sa sega ga na vakagalalataki na veitikina cecere. Sa dina tikoga na yaloj Esa ena nona veisiga taucoko vua na Kalou.

15 Sa kauta lesu talega mai ki na vale ni Kalou na veika kece sa vakabori vata tukuna

mai vei tamana kei na veika ga sa vakacabora o koya me vaka na siliva, na koula, kei na veiyaya tale eso.

16 Sa dua na i valu e rau sa vala kina o Esa kei Baesa na tui Isireli ena nodrau gauna.

17 Sa lako cake mai o Baesa na tui Isireli ki Juta, ka tarai Rama me kua ni dua kina e lako yani se lako mai vei Esa na tui Juta.

18 O Esa sa taura kece na siliva kei na koula era sa tiko ena vale ni Kalou kei na vale ni Tui Esa ka solia yani ki na ligadra na nona tamata. Sa talai ira yani vei Peni-Atati na luvei Tabirimoni, na luvei Esioni na tui Siria sa tiko mai Tamasiko ka tukuna,

19 "Me dua na nodaru veiyalayalati, o iko kei au me vakataki tamamu kei tamaqu. Au sa vakauta yani oqori nai solisoli na siliva kei na koula. Lako mai ka tamusuka na nomu veiyalayalati kei Baesa na tui Isireli, me vakasuka kina mai vei au."

20 Sa rogoci Tui Esa o Peni-Atati ka vakatala na nona i valu e na veikoro e Isireli. Sa valutu Ijoni, Tani, Beci, Maeka kei Kinaroci kece kei na vanua kece vaka Navitalai.

21 Ni sa rogoa o Baesa na veika oqo, sa tuvakadua na nona tarai Rama cake ka sa la'ki tiko e Tirisa.

22 Sa vosa e Juta tauoko o Esa; sa sega ni dua sa vakavoci kina. Era sa kauta tani na kau kece mai Rama kei na vatu talega, sa tarai Rama kina o Baesa, na veiyaya oqo sa tarai Kipa mai Penijamini kina o Tui Esa kei Misipa talega.

23 Na vo ni veicakacaka kece sa cakava o Esa, na nona kaukauwa kece, kei na ka sa cakava, na veikoro sa tara, era sa sega beka ni volai ena i vola ni tukutuku ni veigauna nodra na tui Juta? Ia sa qase mai, sa tauvimate vaka ca sara na yavana.

24 Sa vakacegu vata kei ira na tamana o Esa, ka sa bulu vata kei ira na tamadra ena koroi Tevita na tamana, o Josavate na luvema, sa veiliutaki ena vukuna.

25 O Netava na luvei Jeropoame sa tui e Isireli ena i karua ni yabaki nei Esa na tui Juta. Sa lewa e Isireli me rua na yabaki.

26 Sa caka ca ena mata i Jiova, ka muria na sala nei tamana, kei na nona i valavala ca sa vakavalavalacataki Isireli kina.

27 O Baesa na luvei Eaija ena vale nei Isakari sa buki vere ena vukuna. Sa vakamatei koya o Baesa mai Kibeconi na vanua vaka Filisitia, ni ra se toka vuni o Netava kei ira kece na Isireli me baleti Kibeconi.

28 Sa vakamatei koya o Baesa ena i katolu ni yabaki nei Esa na tui Juta, ka sa veiliutaki kina.

29 Sa qai yaco, ni sa tui kina o koya, sa vakamatea na kawa kece i Jeropoame. Sa sega ni vakavoca e dua mai na vale nei Jeropoame me cegu tale na ucuna. Era sa vakarusai kece me vaka na vosa i Jiova ea vosa kina vua na Nona tamata o Eaija mai Siloni,

30 Baleta nai valavala ca nei Jeropoame sa vakavalavalacataki ira kina na Isireli. Ena nona veivakayalocataki oqo, sa vakayalocataki Jiova kina na Kalou ni Isireli me cudru.

31 Na vo ni cakacaka nei Netava kei na ka kece e cakava, era sa sega beka ni volai e nai vola tukutuku me baleti ira na tui Isireli?

32 E rau sa dau vala o Esa kei Baesa na tui Isireli ena nodrau gauna.

33 Ena i katolu ni yabaki nei Esa na tui Juta, o Baesa na luvei Eaija sa tui kina e Isireli tauoko mai Tirisa, ka lewa me ruasagavulu ka va na yabaki.

34 Sa caka ca ena mata i Jiova ka lako ena sala nei Jeropoame kei na nona i valavala ca sa vakavalavalacataki Isireli kina.

CHAPTER 16

Na vosa i Jiova sa lako mai vei Jeu na luvei Anani ena vuku i Baesa ka vaka:

- 2** "Ena Noqu vinaka taucoko, Au a laveti iko cake mai na kuvu ni soso ka vakatikori iko mo lewa vei ira na Noqu tamata na Isireli ka o sa lako ena sala nei Jeropoame ka o sa vakavuna na nodra valavala ca na Noqu tamata na Isireli, ka o sa vakavuna na Noqu cudru ena vuku ni valavala ca,
- 3** "E dina, Au na kauta tani na bula vinaka nei Baesa kei na bula vinaka ni nona vale, ka Au na cakava na nomu vale me vaka na vale nei Jeropoame na luvei Nabati.
- 4** "Na koli, ena kani cei ga sa nei Baesa, ka mate ena koro, kei na manumanu vuka ena kani cei ga sa mate ena taudaku ni koro."
- 5** Na kena vo ni cakacaka nei Baesa, na ka e cakava kei na nona kaukauwa, era sa sega beka ni volai ena i vola ni tukutuku ni veigauna nodra na tui Isireli?
- 6** Sa vakacegu vata kei ira na tamana o Baesa ka era sa buluti koya e Tirisa. Sa lewa o Ela na luvena ena vukuna.
- 7** Sa lako talega mai na vosa i Jiova vei Jeu na parofita na luvei Anani ena vuku i Baesa kei na nona vale. Ena vuku ni ca kece sa cakava ena mata i Jiova, ka vakavuna na Nona cudru ena vuku ni cakacaka ni ligana, me vaka na vale nei Jeropoame baleta talega na nona vakamatei ira.
- 8** Ena i ka ruasagavulu ka ono ni yabaki i Esa na tui Juta, o Ela na luvei Baesa sa tui e Isireli. Sa lewa mai Tirisa me yabaki rua.
- 9** Na nona tamata o Simiri, nai liuliu ni veimama ni nona qiqi ni valu, sa bukiveretaki koya, ena nona mateni tiko mai Tirisa oqo ena vale nei Anasa, na dauveiqraravi mai nona vale.
- 10** O Simiri sa lako yani, ka samuti koya ka vakamatei koya ena i ka ruasagavulu ka vitu ni yabaki nei Esa na tui Juta, ka lewa ena vukuna.
- 11** Sa yaco ni sa vakatekivu tiko na nona lewa, ena nona se qai dabe tikoga ena nona i dabeledabe vakaturaga, sa vakamatei ira kece na vuvale nei Baesa, sa sega ni vakavoca e dua na tagane, vei ira talega na wekana se nona i tokani.
- 12** O Simiri sa vakamatei ira kece na kawa i Baesa, me vaka na vosa i Jiova, sa vosa kina ena vukui Baesa mai na gusui Jeu na parofita,
- 13** ni valavala ca kece nei Baesa kei na i valavala ca kece i Ela na luvena, era sai valavala ca kina na Isireli, ka vakavuna na cudru nei Jiova na Kalou ni Isireli ena vuku ni matakau.
- 14** Na kena vo ni cakacaka nei Ela kei na ka kece sa cakava, era sa sega beka ni volai ena i vola ni tukutuku ni veigauna nodra na tui Isireli?
- 15** Ena i ka ruasagavulu ka vitu ni yabaki nei Esa na tui Juta, sa veiliutaki e Tirisa o Simiri me vitu na siga. Era sa keba vakaivalu na tamata me baleti Kibeconi na vanua vaka Filisitia.
- 16** Era sa rogoca na tamata ni sa tukuni, "O Simiri sa bukia na vere ka sa vakamatea na tui." O ira kece na Isireli era sa vakatikori Omiri nai liuliu ni mataivalu me tui kei Isireli ena siga o ya ena nodra keba.
- 17** O Omiri kei ira kece na Isireli era sa lako cake mai Kibeconi ka tauri Tirisa.
- 18** Sa qai yaco, ni sa raica o Simiri ni sa tauri na koro, sa lako ki na vale ni tui ka vakama na vale ni tui vata kei koya, ka sa mate kina,
- 19** Baleta nai valavala ca sa cakava o koya sa ca sara ena mata i Jiova, ni sa lakova nai lakolako i Jeropoame, kei nai valavala ca oqori sa vakaivalavalacataki ira na Isireli.
- 20** Na vo ni cakacaka sa cakava o Simiri, kei na vuaviri sa cakava o koya, era sa sega beka ni volai ena i vola ni tukutuku ni veigauna nodra na tui e Isireli?
- 21** Era sa wase rua na lewei Isireli, e dua nai wase era sa muri Tibini na luvei Kinaci era sa

buli koya me tui, ka dua na veimama era sa muri Omiri.

22 O ira sa muri Omiri era sa dei mai vei ira sa muri Tibini na luvei Kinaci. Sa mate o Tibini ka sa tui ga o Omiri.

23 E na i ka tolusagavulu ka dua ni yabaki nei Esa na tui Juta, sa tui kina e Isireli o Omiri ka sa lewa me tinikarua na yabaki e Tirisa.

24 Sa volia na delana mai Samaria mai vei Sema me va na udolu na dola; sa tara cake na delana o ya, ka vakayacana na koro o ya me Samaria, sa vakayacani ga vei Sema nai taukei ni delana.

25 O Omiri sa caka ca ena mata i Jiova, ka sa ca vakalevu sara mai vei ira sa liu vua.

26 Ni sa muria o koya na sala nei Jeropoame na luvei Nepati, kei na nona i valavala ca, sa vakavuna na nodra valavala ca na Isireli taucoko ka sa vakayalo ca taka na Kalou me cudruva na nodra matakau.

27 Na kena vo ni cakacaka nei Omiri, sa cakava, kei na kaukauwa e vakaraitaka, era sa sega beka ni volai ena i vola tukutuku ni veigauna nodra na tui Isireli?

28 Sa vakacegu o Omiri kei ira na tamana ka sa bulu mai Samaria. Sa lewa ena vukuna o Eapi na luvena.

29 Ena i ka tolusagavulu ka walu ni yabaki nei Esa na tui Juta, o Eapi na luvei Omiri sa tui e Isireli; sa lewa e Isireli mai Samaria me ruasagavulu ka rua na yabaki.

30 O Eapi na luvei Omiri sa caka ca ena mata i Jiova vakalevu sara mai vei ira na sa liu vua.

31 Sa yaco ni sa muria tiko nai valavala ca nei tamana o Jeropoame na luvei Nebati, sa tauri Jesepeli talega me watina, na luvei Ecipeali na tui Saitoni, ka sa lako ka lotu vei Peali ka qaravi koya.

32 Sa tara talega nai cabocabo ni soro vei Peali, ena vale ni soro nei Peali, ea tara ga o koya mai Samaria.

33 Sa cakava talega o Eapi e dua na matakau. O Eapi sa cakava me ca vakalevu ga na yaloi Jiova na Kalou me cudru vakalevu kina, mai vei ira kecega sa liu vua.

34 Ena nona gauna o leli mai Peceli sa tarai Jeriko. Sa vakadavora na yavu vata kei na luvena o Abirami na ulumatua kei na luvena gone duadua o Sekubi e rau sa vakatikora vata na matamata, me vaka ga na vosa i Jiova, sa vosa kina mai vei Josua na luvei Nuni.

CHAPTER 17

O llaijia na kai Tisiba o ira sa tiko mai Kiliati sa tukuna vei Eapi, "Me vaka sa bula o Jiova na Kalou kei Isireli, ena matana au sa tu kina, ena sega na tegu se uca ena veiyabaki oqo, vakavo ke'u sa vosa kina."

2 Sa yaco tale mai vua na vosa i Jiova ka vaka,

3 "Mo lako tani e ke ka lako vaka kina tokalau ka la'ki vuni tiko ena Mata ni wai mai Kirici ka sa dau drodro yani ki na Joritani.

4 "O na gunu tiko ga mai na mata ni wai oqori, ka Au na vakatala yani na reveni me vakani iko mai kea."

5 Sa lako o koya me vaka na vosa i Jiova " ni sa lako ka la'ki tiko ena Mata ni Wai mai Kirici sa dau drodro yani ki na Joritani.

6 Sa dau kauta mai na reveni oqo na kena madrai kei na kena lewe ni manumanu ena mataka, kei na yakavi talega; sa dau gunu talega mai na wai o Kirici.

7 Sa yaco me sa maca mai na Mata ni Wai mai Kirici " baleta ni sa sega ni tau na uca ena

vanua.

8 Sa yaco tale mai na vosa i Jiova vei Ilaijia ka vaka,

9 "Tucake ka lako ki Sarifaci mai Saitoni ka tiko kina. Au sa vakarota oti e dua na yada me qaravi iko mai kea."

10 Sa tucake o Ilaijia ka lako ki Sarifaci. Ni sa yaco yani ki na matamata ni koro, sa tiko mai kea e dua na marama sa caka buka tiko. Sa kaciva sara yani me vaka, "Kauta mai e dua na wai me'u gunu mada."

11 Ni sa lako tiko yani na vada, sa kaci tale yani o Ilaijia, "Kauta talega mai e dua na madrai."

12 Sa sauma mai na yada, "Me vaka sa bula o Jiova, sa sega vei au na madrai, sa tiko vakalailai ga na falawa, ka vakalailai na waiwai ena tavaya, raica, au sa kauta vakalailai tiko ga oqo na buka ka la'ki vakarautaka me keirau kana kina, o au kei na lufequ tagane, ka mate yani."

13 Sa tukuna sara vua o Ilaijia, "Kua ni o rere, lako ka cakava me vaka o sa vosa kina, mo cakava mada ga vei au e liu e dua na keke ka kauta mai vei au, ni oti o ya mo qai cakava na kemudrau."

14 "Ni sa tukuna na Kalou o Jiova ni Isireli: 'Ni na sega ni oti na falawa mai na kena taga kei na waiwai mai na kena tavaya me yacova ni sa vakatauca na Kalou na uca e vuravura.'"

15 Sa lako yani na yalewa ka cakava me vaka na vosa nei Ilaijia ka e ratou sa kana tiko ga me vaka sa kena lewa.

16 Sa sega ni oti rawa na falawa kei na waiwai me vaka na vosa i Jiova, sa vosa kina o Ilaijia.

17 Ni sa oti na veika oqo, na luvema tagane na yada, sa tauvimate mai " sa bibi sara na tauvimate oqori, ka sa yaco me sa oti sara na nona i cegu.

18 Sa tukuna vei Ilaijia o tinana, "Na cava tale me'u cakava vei iko na tamata ni Kalou? O sa lako tiko beka mai, me'u mai vakananumi e na i valavalala ca ka me mate kina o na lufequ tagane?"

19 Sa tukuna vua o Ilaijia, "Kauta mai eke na luvemu." Sa keveta na gone ka kauti koya ki na tikini vale e cake sa tiko kina o koya, ka vakadavora na gone ena nona i davodavo.

20 Sa kaci yani vei Jiova ka vaka, "I Jiova na Kalou. O ni sa kauta beka mai na leqa vua na yada oqo " o koya sa mai maroroi au tiko ena Nomuni vakamatea na luvema?"

21 Sa vakaruruga yani na gone ena yagona vakatolu, ka tagici Jiova tikoga ka vaka: "Kemuni Jiova, au kerei Kemuni me lesu tale vua na gone oqo, na yalona."

22 Sa rogoci Ilaijia o Jiova " ka sa lesu tale vua na gone na yalona, ka sa bula tale.

23 Sa keveta na gone o Ilaijia ka kauta sobu mai, sa solia vei tinana, ka tukuna, "Sa bula na luvemu!"

24 Sa tukuna na yalewa vei Ilaijia, "Ena ka oqo au sa kila kina ni o sa tamata ni Kalou kei na vosa ni Kalou sa tiko e gusumu, sa ka dina sara."

CHAPTER 18

Ni sa oti e dua na gauna sa yaco tale mai na vosa i Jiova vei Ilaijia, oqo, ena i katolu ni yabaki ka vaka: "Lako ka vakaraitaki iko vei Eapi, Au na qai tala yani ki vuravura na uca."

2 Sa lako oilaijia ka vakaraitaki koya vei Eapi, ni sa dua na lauqa levu e Samaria.

3 O Eapi sa kacivi Opetaia mai, o koya sa dau lewa tiko na nona vale. (O Opetaia sa dua

e rerevaka vakalevu na Kalou.

4 Ni o Jesepeli sa vakamatei ira vakaca sara na parofita ni Kalou, ia, o Opetaia sa kauta e dua na drau na parofita ka la'ki vunitaki ira, ya limasagavulu ena dua na qara vatu, me vakani ira tiko ka vakagunuvi ira tiko mai kea.)

5 Sa tukuna o Eapi vei Opetaia, "Lako mada yani ki na vanua taucoko ka vakaraica de dua na mata ni wai e ra sa tubu vinaka kina na co, me ra mai kana kina na ose kei na meule me ra bula tiko ga kina, me ra kua ni mate kina na manumanu susu."

6 Era sa wasewasea na vanua kece mera vakararai kina, sa lako ena dua na yasana o Eapi, ka lako talega ki na dua tale na yasana o Opetaia.

7 Ni sa lako yani o Opetaia ena sala, e rau sa sota vakasauri kei Ilaijia, sa kilai Ilaijia sara ka cuva ki na ruku ni yavana ka tukuna, "Sai iko dina beka oqori na noqu turaga o Ilaijia?"

8 Sa sauma yani o Ilaijia, "Sai au oqo, lako ka tukuna vua na nomu turaga, 'Ni sa tiko oqo o Ilaijia.'"

9 Sa tukuna tale mai o Opetaia, "Me'u i valavala ca vakacava, ni o sa soli au tiko ki na ligai Eapi, me vakamatei au?

10 "Me vaka sa bula na Kalou o Jiova, sa sega ni dua na vanua se matanitu me sega ni vakatala kina e dua me vakaraici iko; kevaka era na tukuna, 'Sa sega eke o koya', sa dau taura e dua nai vakadei mai na veimatanitu kei na veivanua ni ra sa sega ni kunei iko dina.

11 "Oqo o sa tukuna mai, 'Lako tukuna vua, na nomu turaga, 'Sa tiko oqo o Ilaijia'"!

12 "Ena yaco ni'u sa lako tani mai vei iko, na Yalo ni Kalou ena kauti iko ki na dua na vanua au sega ni kila; ni'u sa lako me tukuna vei Eapi ka ena sega ni kunei iko o koya, ena qai vakamatei au. Oi au na nomuni tamata sa rerevaki Jiova mai na gauna ni noqu se cauravou kina.

13 "'Sa sega beka ni tukuni vua na noqu turaga na veika au cakava ena gauna e vakamatei ira kina na parofita i Jiova o Jesepeli, na noqu vunitaki ira e duanadrau na parofita i Jiova, me ya limasagavulu dua na qara, kei na noqu vakani ira tiko ka vakagunuvi ira talega?

14 "Oqo, o sa tukuna, 'Lako ka tukuna vua na nomu turaga, "Sa tu oqo o Ilaijia'" Ena qai vakamatei au o koya!"

15 Sa tukuna mai o Ilaijia, "Me vaka sa bula na Kalou o Jiova, o Koya au sa tu e matana, au na vakaraitaki au vakaidina vei koya e ni kua."

16 Sa lako o Opetaia me sota kei Eapi, ka tukuna vua: sa lako mai o Eapi me sota kei Ilaijia.

17 Sa yaco ni sa raici Ilaijia o Eapi, sa tukuna vua, "Sai iko dina oqori na dauvakacaca ni Isireli?"

18 Sa sauma mai o Ilaijia, "Au sa sega ni dauvakacaca e Isireli, o iko ga kei na vale nei tamamu sa dau vakacaca e Isireli, o ni sa biuta kina nai vakaro nei Jiova, ka o ni sa muri Peali.

19 "Mo talaki ka soqoni ira kece na luvei Isireli vei au ena ulunivanua mai Kameli, me va na drau limasagavulu na parofita nei Peali kei na va na drau na parofita nei Asera, o ira sa kana tiko ena teveli nei Jesepeli."

20 Sa talatala o Eapi vei ira na luvei Isireli, ka vakasoqoni ira na parofita e na ulunivanua e Kameli.

21 Sa lako mai vei ira na tamata kecega o Ilaijia ka tukuna: "Me cava soti na kena dede na nomuni veidre tiko ena ka e rua oqo? Kevaka sa Kalou o Jiova, ni muri Koya, kevaka sai Peali " ni muri koya." Era sa sega ni tukuna e dua na ka na tamata.

22 Sa tukuna oilaijia vei ira na tamata, "Au sa parofita duadua ga i Jiova sa vo tiko " na parofita nei Peali sa va na drau limasagavulu na tamata.

23 "Me ra solia mai e rua na bulumakau, ka me ra digitaka e dua na bulumakau me nodra, me ra cebecebata ka biuta e dela ni buka, ia me kua mada ni waqa na buka. Au na vakarautaka talega e dua na bulumakau, ka me biu e dela ni buka e se boko tu.

24 "Mo ni qai kaciva na yaca ni nomuni Kalou, au na kaciva na yaca i Jiova, na Kalou ga ena sauma mai ena bukawaqa, sa Kalou o Koya." Era sa vosa na tamata kecega ka tukuna, "Sa vosa vinaka oqori."

25 Sa tukuna o Ilaijia vei ira na parofita i Peali " "Mo ni digitaka e liu e dua na bulumakau ka vakarautaka, ni kemuni sa rui lewe levu, ka kaciva na yaca ni nomuni Kalou, ia, mo ni kua ga ni vakawaqa na buka."

26 Era sa taura na bulumakau sa soli oti vei ira, era sa vakarautaka ka kaciva na yaca i Peali, mai na mataki na sigalevu ka vaka: "I Peali, mo ni rogoci keimami." Sa sega na rorogo, sa sega ni dua e sauma mai. Era sa ladeladeva nai cabocabo ni soro era sa cakava.

27 Ni sa siga levu tutu, sa vakalialai ira o Ilaijia ka tukuna, "Mo ni kaci vakadomoi levu ni sa kalou o koya; ena rawa ga ni se vakanananu tiko, se, e osooso tiko beka, se, e se gade tu beka i na dua na vanua, se, e se moce tiko ni dodonu me sa vakayadrati oqo."

28 E ra sa qai kacikaci ga vakalevu ka tavatavai ira me vaka na kena i valavala ena i sele me yacova ni ra sa dradra tu.

29 Ni sa sivi na sigalevu tutu, era sa parofisai tiko me yacova na gauna ni vakacaboi soro ni yakavi. Sa sega ga ni dua na rorogo, sa sega na kena i sau, sa sega talega ni dua e bau veikauwaitaki.

30 Sa tukuna yani o Ilaijia vei ira kece na tamata "Mo ni toso voleka mai vei au," Era sa toso voleka mai na tamata vua, sa vakavinakataka nai cabocabo ni soro nei Jiova e a sa kabasu tu.

31 Sa taura o Ilaijia e tinikarua na vatu me vaka kedra i wiliwili na yavusa ni luvei Jekope, mai vei koya sa lako mai kina na vosa i Jiova ka vaka " "Sa na yacamu o Isireli."

32 Sa tara na i cabocabo ni soro ena vatu ki na yaca i Jiova, ka sa kelia wavoki na i vakata ena i cabocabo ni soro me rauta e rua nai vakarau sila.

33 Sa tuvana vakavinaka na buka, ka cebecebata na lewe ni bulumakau ka biuta ena dela ni buka ka tukuna, "Mo ni vakatawana e va na vokete ena wai ka sova ena i soro kama kei na buka talega."

34 Sa tukuna tale, "Dou cakava tale vakarua" era sa vakasuasuataka tale vakarua e se baci tukuna tale, "Me vaka tolu," era sa cakava vakatolu.

35 Sa sinai nai cabocabo ni soro kei nai vakata talega ena wai.

36 Ni sa yaco mai na gauna ni vakacaboi soro ena yakavi, sa toso voleka mai o Ilaijia na parofita ka tukuna, "I Jiova na Kalou i Eparama, Aisake, kei Isireli me kilai e daidai ni Kemuni sa Kalou e Isireli, ni sai au talega na Nomuni tamata, ka, au sa cakava talega na veika oqo ena Nomuni vosa ga.

37 "Mo ni rogoci au, i Jiova, mo ni rogoca, me ra kila kina na vei tamata oqo ni sai Kemuni o Jiova na Kalou, ni Kemuni sa veisautaka tale na yalodra vei Kemuni."

38 Sa lutu mai na bukawaqa mai vei Jiova ka kania nai soro, na buka, na vatu, na dravusa, ka sa gunuva na wai kecega sa tu e nai vakata.

39 Ni ra sa raica na tamata kece na veika oqo, era sa cuva vakatoboicu ki na qele ka tukuna, "Sa Kalou ga o Jiova, sa Kalou ga o Jiova!"

40 Sa qai tukuna vei ira o Ilaijia, "Me ra vesu mai na parofita i Peali! Me kua ni dua vei ira

me dro!" Era sa vesuki ira; ka sa kauti ira mai ki na mata ni wai mai Kisoni ka vakamatei ira mai kea.

41 Sa tukuna o Ilaijia vei Eapi, "Mo lako cake ka kana ka gunu, ni sa lako tiko mai oqo na rorogo ni uca levu."

42 Sa lako cake o Eapi me kana ka gunu. Sa lako cake o Ilaijia ki na delai Kameli, sa cuva sobu ki na qele ka biuta na uluna ena maliwa ni duruna,

43 ka tukuna vei ira na nona tamata, "Mo ni lako ka rai ki wasawasa," sa lako cake e dua ka rai ki wasawasa ka tukuna, "Sa sega ni dua na ka." Sa vakavitu na nona tukuna, "Mo lako tale."

44 Sa qai yaco ena i ka vitu ni gauna, sa qai tukuna mai, "Sa dua na o lailai me vaka na liga ni tamata, sa tubu cake tiko mai vakayawa sara," sa tukuna kina, "Mo lako cake vei Eapi ka tukuna, 'Vakarautaka na nomu qiqi, ka lako sobu ni bera ni tarovi iko na uca.'"

45 Sa qai yaco, ni sa buto mai na lomalagi ena o, ka sa dua mai na uca levu. Sa tucake o Eapi ka sa lako yani ki Jeserieli.

46 Sa lako mai vei Ilaijia na liga i Jiova, ka sa vauca na tolona o Ilaijia ka cici siviti Eapi ki na matamata mai Jeserieli.

CHAPTER 19

Sa tukuna o Eapi vei Jesepeli na veika kece sa cakava o Ilaijia kei na nona vakamatei ira kece na parofita ena i seleiwau.

2 Sa tala e dua nai talai o Jesepeli vei Ilaijia ka vaka: "Me ra cakava vei au na veikalou, vakalevu kevaka au na sega ni cakava na nomu bula me vaka e dua vei ira oqo, ena gauna vata ga oqo ena siga ni mataka."

3 Ni sa raica o koya na veika oqo, sa tucake ka drovaki bula, ka yaco sara ki Perisepa na koro sa nei Juta, ka biuti ira tiko na nona tamata e kea.

4 O koya, sa lakova e dua nai lakolako me dua na siga vaka ki na vanua liwa, ka yaco ni sa mai dabe sobu tiko ena dua na vunikau. Sa masu ena bogi o ya me mate, ka sa tukuna, "Sa rauta oqo, Jiova, Mo ni kauta tani na noqu bula, ni'u sa sega ni uasivi vei ira na tamaqu!"

5 Ni sa davo sobu me moce ena ruku ni vuni niusawa, sa tarai koya vakasauri e dua na agilosi ka tukuna vua, "Tucake mo kana."

6 Ni sa rai yani, sa toka voleka e uluna e dua na keke sa tavu oti, e dua na tavaya wai. Sa kana, ka gunu, ka davo me moce tale.

7 Sa lako tale mai vakarua na agilosi i Jiova ka tarai koya ka tukuna, "Mo tucake ka kana, ni sa rui yawa nai lakolako vei iko."

8 Sa tucake ka kana ka gunu talega: sa lako ena kaukauwa ni ka e kania, me vasagavulu na siga ka vasagavulu na bogi me yaco sara i Orepia, na ulunivanua ni Kalou.

9 E kea sa curu sara ki na dua na qara vatua, ka moce kina ena bogi, raica sa yaco mai vua na vosa i Jiova, ka tukuna vua, "Na cava o cakava tiko eke, Ilaijia?"

10 Sa sauma mai, "Au sa rui yaloca ena vuku i Jiova na Kalou levu, ni o ira na luvemuni na Isireli era sa biuta na nomuni veiyalayalati, ka basuka sobu na Nomuni cabocabo ni soro ka vakamatei ira na Nomuni parofita ena i seleiwau, oi au ga sa vo tiko, ka era sa vakasaqarai au tiko me vakamatei au."

11 Sa tukuna vua o Jiova: "Lako yani ka tucake tu ena ulunivanua ena mata i Jiova", ena lako e matamu o Jiova, ena dua na cagi kaukauwa ka levu, ena vorovorolaka na vatua vakalalai sara ena mata i Jiova. Sa sega ni tiko na Kalou ena cagi oqori. Ni oti oqori, sa

dua mai na uneune, sa sega ni tiko o Jiova ena uneune oqori;

12 Ni oti na uneune, sa na muri mai na bukawaqa, sa sega ni tiko o Jiova ena bukawaqa "ni oti na bukawaqa, sa na muri mai e dua na rorogo malua ka lailai sara.

13 Sa yaco, ni sa rogoca oqo o Ilaijia, sa ubia na matana ena dua nai sulu, ka lako yani ki na mata ni qara vatu. Vakasauri, sa lako mai vua e dua na rorogo ka tukuna, "Na cava o sa cakava tiko oqo, Ilaijia?"

14 Sa sauma mai, "Au sa rui yalo ca ena vuku i Jiova na Kalou cecere; baleta ni ra sa biuta na Nomuni veiyalayalati na luvei Isireli, ka era sa basuka nai cabocabo ni soro ka vakamatei ira na parofita e nai seleiwau, oi au ga sa vo tiko ka era sa vinakata me ra vakamatei au."

15 Sa tukuna vua o Jiova; "lako, mo lesu vaka ki na Vanua Liwa e Tamasiko, ni o sa yaco kina, mo lumuti Aseli me tui e Siria.

16 "Mo lumuti Jeu talega na luvei Nimisi me tui Isireli, kei llaisa na luvei Savate e Epeli Meola mo lumuta talega me parofita me kemu i sosomi.

17 "Era yaco, vei koya sa drovaka nai seleiwa nei Aseli, ena vakamatei koya o Jeu; o koya ena drovaki Jeu, rau na sota kei nai seleiwau nei llaisa.

18 "Io, Au se maroroya tale tiko ga e vitu na udolu na tamata e Isireli, era se bera ni cuva ena duruduru vei Peali kei na gusudra talega e se bera ni kisivi koya."

19 Sa lako tani mai kea ka raici llaisa na luvei Savate, o koya sa siviyara tiko, ena nona muria tiko e tinikarua na pea bulumakau, ka sa tiko sara o koya e nai ka tinikarua ni pea e muri. Sa siviti koya o Ilaijia ka kolotaka yani vua na nona i ubi.

20 Sa biuta sara na nona bulumakau ka muri Ilaijia ka tukuna, "Mo laivi au mada me'u lako ka reguci tamaqu kei tinaqu, ka, au na qai mai muri kemuni." Sa qai tukuna vua, "Mo lesu tale ena vuku ni veika au sa cakava vei iko?"

21 Sa lako tani mai vua o llaisa, ka taura nai vua ni bulumakau ka vakamatea na bulumakau ka vakasaqara ka solia yani vei ira na tamata, era sa kana sara, sa tucake me muri Ilaijia ka qaravi koya.

CHAPTER 20

O Peniatati na tui Siria sa vakasoqoni ira na nona mataivalu. Era sa tu vata kei koya e tolusagavulu karua na tui vata kei na nodra ose kei na qiqinivalu. Sa lako cake ka valuti Samaria ka vakatubura vakalevu kina na ca.

2 Sa vakauta nai tukutuku ki na koro vei Eapi na tui Isireli ka tukuna vua, "Sa tukuna vakaoqo o Peniatati:

3 'Na nomu siliva kei na koula sa noqu, o ira na watimuni rairai vinaka kei ira na gone na luvemuni sa noqu."

4 Sa sauma yani na tui Isireli ka vaka: "Noqu turaga na tui, me vaka ga o sa tukuna, oi au kei ira kece sa noqu, sa nomu."

5 Sa lesu tale nai talai ka tukuna: "Sa tukuna vaka oqo o Peniatati, 'Au sa talatala vakaidina vei iko ka tukuna, "Mo solia mai vei au na nomu siliva, na nomu koula, na watimuni kece kei ira na luvemuni";

6 'Au na vakatala yani vei iko ena gauna vata ga oqo ni mataka na noqu tamata, era na vakasaqaqara ena nomu vale kei na nodra vale na nomu tamata, me sa na vaka oqo: na veika vivinaka kece o raica e matamu, mo biuta e ligadra me ra taura."

7 Na tui Isireli sa kacivi ira kece mai na qase ni vanua ka tukuna: "Mo ni vakaraica na nona i valavala na tamata oqo ni sa vaqara mai na veivala, ni sa vinakata mai na watiqu

kece, na lufequ kece, na noqu siliva kei na koula, au sa sega ni bureitaka vua."

8 O ira kece na qase kei ira kece na tamata era sa tukuna vua, "Mo kua ni rogoca se vakadonuya."

9 Sa tukuna kina vakaoqo vua na i talaki nei Peniatati, "Tukuna vua na noqu turaga na tui, 'Na veika kece e a tukuna mai vei au e liu, ena i matai ni gauna, au sa vaka io kina,'" la na veika oqo na sega ni rawa ni caka. Sa lako yani nai talai ka kauta lesu nai tukutuku vua.

10 Sa talatala lesu o Peniatati ka vaka: "Me ra cakava vei au na veikalou ka vakalevu kevaka e se vo na kuvu ni soso e Samaria, me kumuna mai na tamata yadua era sa muri au."

11 Sa sauma na tui Isireli ka vaka, "Tukuna vua, 'Me kua ni dua e dara na nona i yaragi me dokadokataki koya sa luvata na nona i yaragi.'"

12 Sa yaco ni sa rogoca o Peniatati nai tukutuku, me vaka ni ra sa gunuvata tiko kei ira na vo ni tui ena i tikotiko ni lewa, sa tukuna kina vei ira na nona tamata, "Mo ni tu vakarau," era sa vakarau sara me valuta na koro.

13 Sa basika sara mai vakasauri e dua na parofita vei Eapi na tui Isireli ka tukuna, "Sa tukuna o Jiova: 'O sa raici ira na lewevuqa oqo? Raica, Au na soli ira oqo ki na ligamu nikua, o na kila kina ni sai Au o Jiova.'"

14 Sa taroga o Eapi, "Mai vei cei?" sa tukuna yani, "Sa tukuna o Jiova, 'Mai vei ira na i liuliu gone ni veiyasana.'" Sa tukuna tale, "O cei ena tuvana nai valu?" Sa saumi mai, "O iko."

15 Sa vakarautaki ira na veiliutaki gone ena veiyasana era lewe rua na drau tolusagavulu ka rua na kedra levu, sa oti oqori sa qai vakarautaki ira na tamata kecega, o ira kece na luvei IsireliO e vitu na udolu na tamata.

16 Era sa lako yani ena siga levu tutu. O Peniatati kei ira na tolusagavulu ka rua na tui me ra mai vukei koya, era sa mateni tiko ena i tikotiko ni vakatu lewa.

17 O ira nai liuliu gone era sa lako yani e liu. Sa tala talega yani e dua nai lawalawa yadra o Peniatati ka era sa mai tukuna vua, "Era sa lako tiko mai na tamata mai Samaria!"

18 Sa tukuna sara yani, "Kevaka era sa lako tiko mai vakavinaka, me ra tauri bula; kevaka era sa lako tiko mai me vala, me ra tauri bula."

19 O ira nai liuliu gone oqo ni veiyasana era sa lako tani mai na koro kei na mataivalu sa muri ira mai.

20 Era sa dui vakamatea na nodra tamata; era sa qai dro na kai Siria, ka era sa cicimuri ira, o ira na Isireli; sa dro o Peniatati na tui Siria ena dua na ose kei na kena i valu.

21 Sa lako yani o tui Isireli ka valuta na i valu ose kei na kena qiqinivalu, ka vakamatei ira na Siria ena dua na veivakamatei levu.

22 Sa lako mai na parofita vei tui Isireli ka tukuna vua, "Lako, ka vakaukauwataki iko, toka malua ka raica na cava o rawa ni cakava. Ni sa tekivu tale na yabaki, na tui Siria ena lako mai me vala kei iko."

23 O ira na tamata nei tui Siria era sa tukuna vua, "Na nodra kalou sa kalouga ni veidelana. Oqo era sa kaukauwa kina vei keda; kevaka eda na vala kei ira ena buca, eda na kaukauwa vei ira.

24 "Na veika oqo mo ni cakava: Mera vakasukai na tui, mai na nodra i tutu, ka me vakaisosomitaki mai vei ira na kavetani;

25 "O na qai tuvana na mataivalu me vaka e dua na mataivalu o a druka kina, na ose ki na ose, na qiqi ni valu me vaka na qiqi ni valu. Eda na kaukauwa vei ira." A sa vakarogoca na nodra i vakasala ka cakava.

26 Sa yaco ni sa tekivu na yabaki, o Peniatati sa tuvai ira na Siria ka sa lako cake ki Apeki

me vala kei ira na Isireli.

27 Era sa tuvai talega na luvei Isireli ka sa soli vei ira nai wasewase, ka era sa lako yani vei ira. Era sa tuva tu na luvei Isireli me vaka e dua na qele ni me lailai " ia, o ira na Siria era sa tawana kece na vanua.

28 Sa lako mai na tamata ni Kalou ka vosa vua na tui Isireli ka tukuna, "Sa vosa vaka oqo o Jiova, 'Baleta ni ra tukuna sa kai Siria. "O Jiova sa Kalou ni veidelana ka sega ni Kalou ni veibuca." Oqo Au na solia kina na i wiliwili ni tamata levu oqo ki na ligamu, o na kila talega kina ni sai Au o Jiova."

29 Era sa mai tiko vakaveibasai tiko me vitu na siga. E na i kavitu ni siga, sa sema nai valu, o ira na luvei Isireli era sa vakamatea rawa e dua na drau na udolu na sotia cici e yavadra mai vei ira na kai Siria, ena dua ga na siga.

30 O ira na kena vo, e ra sa droi Epeki ki na loma ni koro, na lalaga ni bai ni koro sa lutuki ira e ruasagavulu ka vitu na udolu vei ira sa vo. Sa dro o Peniatati ki na loma ni koro, ena tikina e loma sara ni vale.

31 Era sa tukuna vua na nona tamata, "Mo kila oqo, ni o ira na tui ni vale nei Isireli era sa tui yalololoma. Me da sa vakaisulu taga mada ka vesuka na dali e uluda ka lako yani vei tui Isireli; de na qai vakabulai iko."

32 Era sa sulumaka na tolodra ena taga ka vesuka na uludra ena dali, ka lako mai vei tui Isireli ka tukuna, "Sa tukuna na nomuni tamata o Peniatati, 'Isa me'u bula.'" Sa sauma mai na tui, "E se bula tiko o koya? Keirau veitacini."

33 Era sa waraka tiko na tamata mera raica se era na raica dina na yalololoma mai vua: era sa kila dina mai na nona vosa ka tukuna, "Na tacimu o Peniatati," sa tukuna sara yani, "Lako ka kauti koya mai." Sa lako mai o Peniatati vei tui Isireli, ka sa lako cake ki na qiqi ni tui.

34 Sa qai tukuna vua o Peniatati, "Na veikoro kece sa taura o tamaqu mai vei tamamu au na vakasuka me rawa ni o tara cake na vanua ni veivoli me nomu e Tamasiko, me vaka sa cakava o tamaqu e Samaria." Sa qai tukuna mai o Eapi, "Au na vakatalai iko yani kei na veidinadinati. " Sa cakava na veidinadinati vata kei koya ka vakatala yani.

35 E dua na tamata mai vei ira na luve ni parofita, sa tukuna vua e dua na wekana ena vosa i Jiova, "Mo samuti au na wekaqu." Sa bese na wekana ni samuti koya.

36 Sa qai tukuna vua, "Baleta ni o sa sega ni via rogoca, mo muria na domo i Jiova, sa dina sara, ena gauna ga o na lako yani kina mai vei au " ena vakamatei iko e dua na laione." Ni sa biuti koya, sa lako mai e dua na laione ka vakamatei koya.

37 Sa kunea tale e dua na tamata ka tukuna vua, "Mo samuti au, na wekaqu." Sa samuti koya sara na tamata o ya, ka sa mavoa sara kina.

38 Sa lako yani na parofita ka waraka na tui e na sala, ka sa vakalecalecataki koya ena dua nai vadreti levu ena matana.

39 Ni sa lako mai na tui, sa kaci yani na parofita vua ka vaka: "Sa lako yani na nomuni tamata e nai valu, sa lako mai e dua, ni kauta tale tiko ga mai e dua tale na tamata vei au ka tukuna, 'Mo vakatawana na tamata oqo, kevaka ena yali " na nomu bula ena vaka na nona bula, se, o na sauma e dua na taledi siliva.'

40 "Ni ra se oosooso tiko na nomu tamata e ke, e kea talega, sa yali sa na tamata." Sa tukuna vua na tui Isireli, "Sa i koya sara ga oqori na kemu o totogi, o iko ga sa na lewa mai."

41 Sa kauta tani sara vakatotolo na vadreti mai matana; sa qai kila na tui Isireli ni sa dua vei ira na parofita.

42 Sa qai tukuna vua, "Sa tukuna vaka oqo o Jiova, 'Baleta ni o sa vakatara me lako yani

na tamata mai na ligamu, au a sa digitaka me vosataka na veivakarusai, o koya oqo na nomu bula sa nona bula kei na nomu tamata, me ra nona tamata."

43 Sa lako yani na tui Isireli ki nona vale e Samaria ni sa yalo ca ka loma ca.

CHAPTER 21

Ni sa oti na veika oqo, o Nevote na kai Jeserieli sa dua tiko na nona veivaini voleka ki na vale vakatui nei Eapi na tui Samaria.

2 Sa tukuna o Eapi vei Nevote, "Solia vei au na nomu veivaini me'u tei kakana draudrau mada kina, baleta talega ni sa voleka toka ga i na vale ni tui. Au na solia talega vei iko e dua na veivaini vinaka cake mai na kena oqo, se, kevaka o vinakata, au na sauma kece oqo vaka i lavo."

3 Sa sauma o Nevote vei Eapi, "Sa sega ni vakatara o Jiova me'u solia nai votavota nodra na tamaqu vei iko!"

4 Sa lesu tale ki nona vale o Eapi ka sa rarawa sara vakalevu ena vuku ni vosa nei Nevote na Jeserieli, ni sa tukuna, "Au na sega ni solia na nodra i votavota na tamaqu." Sa davo tiko ena nona i mocemoce ka sa sega ni via raica e dua, ka sega talega ni via kania e dua na ka.

5 Sa lako mai o Jesepeli na watina ka vaka: "Na cava o sa rui rarawa kina, ka sega ni via kana tiko kina?"

6 Sa sauma vei Jesepeli, "Baleta ni'u vosa vei Nevote na kai Jeserieli ka vaka, 'Mo solia vei au na veivaini me'u volia kevaka sa vinaka vei iko, au na solia talega e dua na nomu veivaini vou,' sa kena i sau mai vei au, 'Au na sega ni solia vei iko na noqu veivaini.'"

7 Sa sauma tale mai o Jesepeli na watina, "O iko sa lewa e Isireli! Tucake mo kana ka me mamarau tiko na yalomu; au na solia vei iko na veivaini nei Nevote."

8 Sa vola nai vola ena yacai Eapi, sa dregata ena drega vakatui, ka vakauta nai tukutuku vei ira kece na qase kei na vei turaga ni yavusa, era sa tiko voleka ena koro nei Nevote.

9 Sa vola na veivola oqo ka tukuna kina, me dua na lolo, ka me vakadaberi o Nevote ena i dabeledabe cecere vata kei ira na tamata;

10 Me vakadaberi e rua na tamata ca ka lialia vata kei koya, me rau beitaki koya kina ka vaka: "O sa vosa vakacacataka na Kalou kei na tui." Me kau tani ka vakaviriki ena vatu me mate kina.

11 Era sa cakava oqo o ira na lewe ni koro me vaka sa vakaroti mai ena i vola nei Jesepeli vei ira na qase kei na veituraga lalai.

12 Era sa vakarogoya nai tukutuku ni lolo ka vakadaberi Nevote ena vanua dokai vata kei ira na tamata.

13 E rau sa lako mai na tamata ca, lialia oqo ka dabe sara e matana. E rau sa beitaki Nevote na tamata ca-lalia oqo e matadra na tamata ka tukuna, "Sa vosavakacacataka na Kalou kei na tui, o Nevote." Era sa kauti koya ena taudaku ni koro ka vakaviriki koya ena vatu, ka sa mate sara.

14 Era sa talatala vei Jesepeli ka vaka: "Sa vakaviriki ena vatu o Nevote ka sa mate sara."

15 Sa qai yaco, ni sa rogoca o Jesepeli ni vakaviriki ena vatu o Nevote ka sa mate sara, sa qai tukuna vei Eapi, "Mo tucake ka la'ki taura na veivaini nei Nevote na Jeserieli; ni sa bese ni solia vei iko e nai lavo; ni sa sega tale ni bula tiko o koya, sa mate oti."

16 Ni sa rogoca oqo o Eapi, sa tucake, ka lako sobu me taukena na veivaini nei Nevote na kai Jeserieli.

17 Sa lako mai na vosa i Jiova vei Ilaijia na kai Tisibi ka vaka,

18 "Tucake ka lako mo tavaki Eapi na tui Isireli, o koya sa tiko mai Samaria sa tiko o koya ena veivaini nei Nevote, ni sa lako sobu me taura ka taukena.

19 "Mo tukuna vua ka vaka: 'Sa tukuna vaka oqo o Jiova, "O sa vakamatea ka taukena talega?"' Mo tukuna talega vua vaka oqo, 'Sa tukuna o Jiova, "Ena vanua era sa dramica kina na koli na dra nei Nevote, na koli ena dramica talega kina na nomu dra, na nomu sara ga.'"

20 Sa tukuna o Eapi vei Ilaijia, "Oi, o sa kunei au bagi, o iko beka na kequ meca?" Sa sauma mai o Ilaijia, "Au sa kunei iko, baleta ni o sa volitaki iko mo cakava na ka ca ena mata i Jiova:

21 'Raica Au na cakava na veikacaca vei iko, Au na kauta tani na nomu bula vinaka, ka Au na musuka tani mai vei Eapi na kawa tagane kecega e Isireli, o ira kece na bobula kei ira talega na galala.

22 'Au na cakava na nomu vale me vaka na vale nei Jeropoame na luvei Nabati, me vaka na vale nei Baesa na luvei Eaija, baleta na veibacani ca o a sa vakayavalati Au kina me'u cudru, ka vakai valavala ca taki Isireli kina.'

23 "O Jesepeli, sa vosa talega na Kalou ka vaka: 'Era na kani Jesepeli na koli ena bai ni koro mai Jeserieli.'

24 "Na koli ena kani ira kecega sa nei Eapi era mate ena koro, kei ira na manumanu vuka ena kani ira kece sa mate ena taudaku ni koro."

25 Sa sega ni dua e vakataki Eapi, o koya sa volitaki koya ga me caka ca ena mata ni Kalou, baleta ni sa vakauqeti koya ga kina o Jesepeli na watina.

26 Sa vaka i tovotaki koya vakaca ena nona muria na matakau me vakataki ira na Amoraiti " o ira oqo sa kauti ira tani o Jiova mai vei ira na luvei Isireli.

27 Ni sa rogoca o Eapi na vei vosa oqo, sa dresuka na nona i sulu ka vakaisulu taga, ka lolo ka sa veilakoyaki voli ka vakaloloku voli tiko.

28 Sa lako tale mai na vosa i Jiova vei Ilaijia na Tisibi ka vaka,

29 "Raica mada, na nona sa vakamalumalumutaki koya o Eapi e mataqu? Baleta ni sa vakamalumalumutaki koya vei Au, Au na sega ni kauta mai na ca, dredre ena nona veisiga " ena veisiga ga i luvena."

CHAPTER 22

Sa oti e tolu na yabaki ena kena sega ni yaco tiko na i valu vei rau o Siria kei Isireli.

2 Sa qai yaco ena i ka tolu ni yabaki, o Josevata na tui Juta sa lako sobu me sikovi tui Isireli.

3 Sa tukuna na tui Isireli vei ira na nona tamata, "O ni sa kila beka ni o Ramoci e Kiliati e noda, ka eda sa vinakata tiko meda kauta tani mai vei tui Siria?"

4 Ka sa qai tukuna vei Josevata, "E rawa ni o lako vata kei au me vala e Ramoci " Kiliati?" Sa sauma yani o Josevata vei tui Isireli, "Oi, au sa vakataki iko ga, kei ira na noqu tamata me vakataki ira ga na nomu tamata, na noqu me nomu ose."

5 Sa tukuna o Josevata vei tui Isireli, "Au kerea mo vakataroga na vosa i Jiova ena siga oqo."

6 Sa qai vakasoqoni ira mai na parofita o tui Isireli, era lewe va na drau na parofita ka tukuna vei ira, "Me'u lako cake beka ki Ramoci-Kiliati ka vala, se me kua?" Era sa tukuna mai, "Mo lako cake ni o Jiova ena solia ki na ligana na tui."

7 Sa tukuna o Josevata, "E dua tale beka na parofita e sega ni tiko oqo " me rawa ni da

tarogi koya talega?"

8 Sa sauma yani na tui Isireli vei Josevata, "E dua tale e tiko oqo, o Maikaia na luvei Imala e rawa talega ni da tarogi Jiova mai vua: ia, au sa dau cati koya baleta ni sa dau sega ni tukuna na veika vinaka baleti au " na ka ca ga." Sa tukuna yani o Josevata, "Me kua ni tukuna oqori na tui!"

9 Sa kacivi ira mai na nona tamata na tui Isireli ka tukuna, "Me lako mai vakatotolo o Maikaia na luvei Imala!"

10 O tui Isireli kei Josevata na tui Juta ni rau sa tokara na nodrau i ubi vakatui ka dabe ena i tikotiko vakaturaga ena vanua ni butu sila, ena i curucuru ni matamata mai Samaria. Era sa parofisai kece na parofita e matadrau.

11 O Setekaia na luvei Kenana, sa cakava e so na davui kaukamea me nona ga, ka sa vosa mai vaka oqo, "Sa tukuna vaka oqo o Jiova, 'Ena ka oqo (davui kaukamea), dou na suasuaraki ira kina na kai Siria me yacova ni ra sa vakarusai kece."

12 Era sa parofisai kece vaka kina na parofita ka vaka: "Lako cake ki Ramoci Kiliati, ka vakayaco ka, ni na solia o Jiova ki vua na tui e ligana."

13 O koya nai talaki me kacivi Maikaia mai, sa tukuna vei Maikaia ka vaka: "Mo rogoca oqo, na nodra vosa kece na parofita sa duavata me vakauqeta na tui. Me vakatalega kina na nomu vosa, me veivakauqeti."

14 Sa tukuna o Maikaia, "Me vaka sa bula o Jiova " na veika ena tukuna vei au, au na vosataka."

15 Sa yaco mai o Maikaia vua na tui, ka sa tarogi koya na tui, "Maikaia, me da lako cake beka ki Ramoci-Kiliati ka vala, se me kua?" Sa sauma mai, "Mo lako cake ka mo vakayaco ka, o Jiova e na solia ki na ligana na tui!"

16 Sa tukuna vua na tui, "Me vaka vica soti na noqu cakava mo yalataka, mo kua ni tukuna vei au e dua na ka, ia, me ka dina ga ena yaca i Jiova?"

17 Sa tukuna tale o Maikaia, "Au sa raica ni ra sa kabuwacara tu na Isireli ena ulunivanua me vaka na sipi sa sega tu na kena i vakatawa. Sa qai tukuna o Jiova, 'O ira oqo sa sega tu na nodra i vakatawa. Me ra dui lesu ki nona vale ena vakacegu. ''

18 Sa tukuna na tui Isireli vei Josevata, "E sega beka ni'u a tukuna vei iko, ni na sega ni parofisaitaka na veika vinaka me baleti au, na ka ca ga?"

19 Sa tukuna mai o Maikaia, "Mo rogoca na vosa i Jiova, au sa raici Jiova ni dabe tiko ena i tikotiko vakaturaga kei ira kece na kai lomalagi era sa tu e yasana, ena yasana i matau kei na yasana i mawi.

20 "Sa qai tukuna o Jiova, 'O cei ena vakauqeti Eapi me lako cake, ni na vakadrukai mai Ramoci- Kiliati?' E dua sa tukuna oqo, ka dua sa tukuna o ya.

21 "Sa lako mai e dua na yalo ka tu ena mata i Jiova, ka tukuna mai, 'Au na lako ka vakauqeti koya.'

22 "Sa tarogi koya o Jiova, 'O na cakava vakacava?' Sa tukuna mai na yalo, 'Au na lako yani ka yalo lasulasu ena gusudra na nona parofita.' Sa tukuna mai o Jiova, 'Mo lako ka vakauqeti koya, ena yaco. Mo lako ka cakava sara.'

23 "Oqo, raica, o Jiova sa biuta na yalo daulasulasu ena gusudra na nomu parofita kece oqo, ka sa vakaraitaka mai vei iko na leqa levu."

24 Sa lako yani o Setekaia na luvei Kenana vei Maikaia ka vacuka na galegalena ka tukuna. "Sa lako mai vakacava na yalo mai vei Jiova, ena nona lako mai vei au me vosa vei iko?"

25 Sa sauma yani o Maikaia, " O na raica vakaidina ena siga o na curu kina ki na nomu loqi mo vuni kina!"

- 26** Sa tukuna na tui Isireli, "Tauri Maikaia ka vakalesui koya vei Amoni na Kovana ni koro kei Joasi na luve ni tui;
- 27** "Ka tukuna, 'Sa lewa na tui Isireli: "Me biu na tamata oqo ki valeniveivesu ka vakani koya ena madrai ni veivakararawataki, me yacova ni'u sa lako mai ena vakacegu."'"
- 28** Sa sauma yani o Maikaia, "Kevaka o sa lesu tale mai ena vakacegu, mo kila ni sa sega ni vosa vei au o Jiova." Sa vakuria tale, "Mo ni qaqlauni, oi kemuni kecega!"
- 29** E rau sa lako cake ki Ramoci-Kiliati o Eapi na tui Isireli kei Josevata na tui Juta.
- 30** Sa tukuna o tui Isireli vei Josevata, "Au na lako vakalecaleca ki nai valu, o iko ga mo dara na nomu i oro vaka tui." Sa vakaisulu vakalecaleca yani o tui Isireli ka lako ki nai valu.
- 31** O tui Siria sa vakaroti ira oti e tolusagavulu karua na nona turaga ni valu ni qiqi vakaivalu ka vaka: "Mo kua ni valuta e dua e lailai se levu sara, me valuti ga o tui Isireli."
- 32** Ni ra sa raici Josevata na turaga ni valu, era sa tukuna, "Oqo sara ga na tui Isireli!" Era sa vuki yani ka vala kei Josevata, sa kaci yani o Josevata.
- 33** Sa qai yaco, ni ra sa rai yani na turaga ni valu ka kila ni sa sega ni tui Isireli o koya oqo, era sa vuki tani mai vua.
- 34** Sa dua na tamata sa vanataka tu ga vakaveitalia na nona dakai titi, ka sa la'ki coba sara na gasau ena i sema ni sasabai nei Tui Isireli. Sa qai tukuna vua sa cicivaka tiko na qiqi ni valu, "Vakagolea lesu na qiqi ka kauti au tani mai nai valu, ni'u sa mavoa tiko."
- 35** Sa kaukauwa cake tikoga nai valu ena siga o ya, ka sa vakaduri cake tikoga na tui, ena nona qiqi, ni tadravi ira tiko yani na kai Siria. Sa mate ena yakavi o ya, ni sa maca na nona dra ena vuku ni mavoa.
- 36** Ni sa kala na matanisiga, sa rorogo e dua na domo mai nai valu ka vaka: "Na tamata vakayadua ki na nona koro, na tamata vakayadua ki na nona vanua!"
- 37** Sa mate na tui, ka sa kau mai ki Samaria. Era sa buluta na tui e Samaria.
- 38** E dua sa mai savata na qiqi e Samaria ka era sa dramica na dra na koli, ena gauna sa sava tiko kina na qiqi, me vaka ga na vosa i Jiova, e a vosataka ga o Jiova.
- 39** Na vo ni veika sa cakava o Eapi kei na veika kece e caka kei na veivale e tara ena lase, kei na veikoro, era sa sega beka ni volai ena i vola tukutuku ni veigauna nodra na tui Isireli?
- 40** Sa vakacegu vata kei ira na tamadra o Eapi. Sa veiliutaki ena vukuna o Easaia na luvena.
- 41** O Josevata na luvei Esa sa tui e Juta e na i ka va ni yabaki nei Eapi na tui Isireli.
- 42** E sa yabaki tolusagavulu ka lima o Josevata ena gauna sa tui kina. Ka sa lewa tiko me ruasagavulu ka lima na yabaki mai Jerusalemi. Na tinana o Asuba na luvei Sili.
- 43** Sa muria nai valavala kecega i tamana o Esa. Sa sega ni lako tani mai kina, ni sa cakava na veika dodonu ena mata i Jiova. E dina ga ni sega ni basuka na veitikina cecere " ni ra se vakaboi soro tikoga ka vakama na ka boi vinaka ena veitikina cecere.
- 44** O Josevata talega sa cakava na veiwekani vinaka kei tui Isireli.
- 45** Na kena vo ni veika sa cakava o Josevata, na qaqe e vakaraitaka kei nai valavala ni kaba vakaivalu, era sa sega beka ni volai ena i vola tukutuku ni veigauna nodra na tui Juta?
- 46** O ira na kena vo ni tamata ca era sa bula mai na gauna nei Esa " sa vakarusai ira mai na vanua.
- 47** Sa sega na tui e Itomi " sa dua tiko ga kina na nona i vukeyuke na tui.
- 48** Sa cakava o Josevata e so na waqa ni veivoli me dau lako ki Ofira me kau koula mai;

ia, era sa sega ni soko rawa ni ra voca kece tu ga e Esioni Keba.

49 O Easaia na luvei Eapi sa tukuna vei Josevata, "Me ra lako na noqu tamata kei na nomu tamata ena waqa. Ia, sa sega ni vinakata o Josevata.

50 Sa vakacegu o Josevata vata kei ira na tamana, ka sa bulu vata kei ira na tamana ena koroi Tevita na tamana. O Jeorame na luvena sa lewa ena vukuna.

51 O Easaia na luvei Eapi sa tui e Isireli mai Samaria, e nai ka tinikavitu ni yabaki nei Josevata na Tui Juta. Sa lewa me rua na yabaki e Isireli.

52 Sa cakava na ka ca ena mata i Jiova. Ka sa muria ga nai valavala i tamana kei tinana, hai valavala nei Jeropoame na luvei Nabati, o koya sa vakavuna na nodra valavala ca na Isireli;

53 ni sa qaravi Peali ka lotu vua, ka vakayalocataki Jiova na Kalou ni Isireli me cudru kina, me vaka na veika kece sa cakava o tamana.

For other languages please go to www.wordproject.org